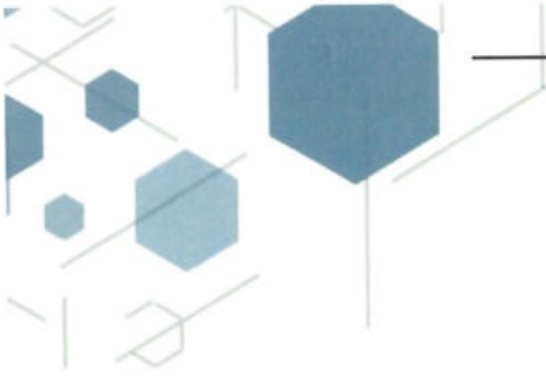

KLASA: 264-01-23-604
UR. BR.: 01-06.-02-23-03

Strategija održivosti Zagrebačkog holdinga 2023. – 2028.

Sadržaj

	Stranica
Uvod	3
Osnovne informacije i svrha	3
Okvir strategije održivosti	4
Zagrebački holding d.o.o.	7
<i>Osnovne informacije o korporaciji</i>	7
<i>Struktura Grupe ZGH</i>	9
<i>Ključne činjenice i brojke za 2022. godinu</i>	10
Strategija održivosti	11
<i>Strateški ciljevi i smjerovi</i>	11
<i>Provedba Strategije održivosti – Ključni projekti i inicijative</i>	15
Okvir upravljanja	39
<i>Provedba i praćenje Strategije održivosti</i>	39
<i>Evaluacija i ponovna procjena održivosti</i>	30
<i>Proceduralni okvir</i>	39
<i>Proces i organizacija</i>	40
<i>Financijski okvir</i>	42

Uvod

Ovaj dokument *Strategija održivosti: Zagrebački holding 2023. – 2028.* (dalje: Strategija) donosi Uprava Zagrebačkog holdinga d.o.o., a usvajaju ga Nadzorni odbor i Skupština društva. Sam dokument izradila je centralna radna skupina za upravljanje održivošću osnovana u sklopu Zagrebačkog holdinga d.o.o. (dalje: "ZGH").

Strategija je rezultat namjere ZGH-a da uspostavi i opiše dugoročni strateški okvir za upravljanje održivošću i razvoj zelenog gospodarstva u doglednoj budućnosti. Strategija se temelji na sljedećim ključnim pretpostavkama:

- Cilj joj je opisati ključne elemente sveukupne strategije održivosti, navodeći ključne smjerove, ključne (fokusne) komponente, kao i povezane aktivnosti i projekte.
- Uključuje i odnosi se na sve organizacijske jedinice, podružnice i društva ZGH-a. Kao takva, Strategija je sastavni dio ukupne poslovne strategije ZGH-a i njegovih podružnica i društava (u daljnjem tekstu: Grupa ZGH).
- Primarno obuhvaća razdoblje od 5 godina – odnosi se na razdoblje 2023. - 2028., međutim, gdje je bilo primjereno i gdje je bilo potrebno dugoročnije planiranje (npr. za dulje investicijske cikluse), analizirana je i predstavljena i odgovarajuća perspektiva nakon 2028. godine.
- Iako je namijenjena predstavljanju strateškog okvira za razdoblje dulje od 12 mjeseci, Strategija će se godišnje revidirati u smislu primjerenosti, cjelovitosti te kako bi se u konačnici uzela u obzir sva kretanja: globalna ili lokalna, regulatorna ili tehnološka.

Osnovne informacije i svrha

Okolišno, društveno i korporativno upravljanje (ESG čimbenici), održivost i održivo financiranje postaju najvažniji poslovni elementi. Ekološki i društveno odgovorno ponašanje, kako na razini nacionalnih gospodarstava, tako i na razini pojedinih društava (prije svega komunalnih) nema alternativu. Implementacija i održavanje operativnog modela i ESG okvira koji se bave ciljevima održivosti zahtijevat će značajan trud, vrijeme i financijska sredstva, kao i jasnu strategiju održivosti.

U tom je smislu ZGH pripremio ovu Strategiju, koja predstavlja glavni dokument koji opisuje ESG (održivost) elemente cjelokupne poslovne strategije ZGH-a i njegovih podružnica. Svrha Strategije je sljedeća:

- Definirati smjer za ZGH (i njegova ovisna društva), pružajući okvir za buduće strateške odluke na ekološki i društveno odgovoran način.
- Osvijestiti menadžment i zaposlenike, na svim razinama Grupe ZGH, o važnosti ESG-a za sadašnje i buduće poslovanje ZGH-a.
- Definirati i prioritzirati ključna područja održivosti i aktivnosti zadržavajući fokus na temama koje su najrelevantnije i najvažnije za ZGH, njegove kupce/potrošače/klijente i korisnike usluga.
- U konačnici, osigurati formalni strateški i upravljački okvir koji osigurava da buduće aktivnosti financiranja poslovanja od strane ZGH-a (uključujući izdavanje obveznica, zaduživanje i bilo koji drugi izvor financiranja) budu označene zelenom oznakom – tj. dobivene i upravljane na ekološki i društveno odgovoran način, odnosno *modus operandi*.

Okvir strategije održivosti

Misija i vizija Zagrebačkog holdinga predstavljaju glavne temelje koji čine i ključne pokretače ukupne strategije održivosti. Skrećemo pozornost na sljedeće ključne elemente ZGH misije:

Misija

"Postati partner kojem građani vjeruju s odgovornim korporativnim upravljanjem i s orijentiranošću prema djelotvornom i zelenom gradu".

Vizija

"Biti jedno od vodećih komunalnih društava u regiji jugoistočne Europe, u svakom segmentu".

Ističemo i stavljamo naglasak na sljedeće ključne pokretačke snage:

- **Djelotvornost; Korporativnu odgovornost, i**
- **Upravljanje; Zeleni grad.**

Ove dvije skupine navedenih ciljeva predstavljat će okosnicu ove Strategije. U nastavku dokumenta ćemo ih detaljnije razraditi – u kontekstu relevantnog okvira održivosti i razvojnih ciljeva.

U pripremi ovog strateškog dokumenta vodili smo se i oslanjali na nekoliko globalnih i izvedenih lokalnih okvira, kako slijedi:

Globalni okvir

- UN je 2015. usvojio Agendu za održivi razvoj do 2030., globalni popis ciljeva održivog razvoja (eng. UN SDGs), koji se sastoji od 169 ciljeva, grupiranih u 17 glavnih ciljeva, kako je predstavljeno.

UN 2030 Agenda za održivi razvoj predstavlja ključnu točku i okosnicu za definiranje ZGH-ovih strateških ciljeva posvećenih održivosti.

Slijedom UN 2030 Agende, usvojen je cijeli niz globalnih inicijativa i okvira, primjerice:

- 2015. godine Pariški sporazum o klimatskim promjenama; 17 UN-ovih ciljeva održivog razvoja (sadržanih u UN 2030 Agendi za održivi razvoj, 2015.);
- 2018. Akcijski plan za financiranje održivog rasta (Akcijski plan) koji je usvojila Europska komisija (EK), sveobuhvatna strategija za povezivanje financiranja s održivošću;
- Iste godine Europska komisija je objavila Priopćenje u kojem je "europska strateška dugoročna vizija usmjerena na prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo".

U tom kontekstu, održivo financiranje igra važnu ulogu. Prema Europskoj komisiji, "održivo financiranje odnosi se na proces razmatranja ekoloških, društvenih i upravljačkih (ESG) aspekata pri donošenju investicijskih odluka, što dovodi do dugoročnijih ulaganja u održive gospodarske aktivnosti i projekte".

Kao što je spomenuto, sustav ciljeva definiran Agendom UN-a 2030. uključuje sljedeće:

CIJ.1. Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima

CIJ.2. Osiguriti pristup, posebno siromašni i osjetljivi, kvalitetnoj, sigurnoj i nutritivnoj hrani i promovirati održivo poljoprivredu

CIJ.3. Osiguriti zdrav život i promovirati blagostanje svih ljudi, svih životnih dobi

CIJ.4. Osiguriti uključivo i kvalitetno obrazovanje, te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja svih ljudi, svih životnih dobi

CIJ.5. Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojke

CIJ.6. Osiguriti pristup čistoj vodi za sve, održivo upravljati vodom te osigurati higijenske uvjete za sve

CIJ.7. Osiguriti pristup pouzdanoj, pristupačnoj, održivoj i obnovljivoj energiji za sve

CIJ.8. Promovirati uključivi održivi ekonomski rast, zaposlenost i dostojanstven rad za sve

CIJ.9. Izgraditi održivu infrastrukturu, promovirati uključivo i održivo industrijsko i poslovanje i poticati inovativnost

CIJ.10. Osnažiti nejednakost unutar i između država

CIJ.11. Osiguriti pristup kvalitetnoj, sigurnoj, pristupačnoj i održivoj gradini

CIJ.12. Osiguriti održive stilove potrošnje i proizvodnje

CIJ.13. Postići hitno djelovanje u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica

CIJ.14. Osiguriti održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa

CIJ.15. Zadržati ekosisteme i promovirati održivo korištenje kopnenih ekosistema, održivo upravljanje šumama, sušnim ekosistemima, tropskim opuštenim tlima te suptropskim i tropskim tropskim tropskim ekosistemima

CIJ.16. Promovirati mir i pravdu i uključivo društvo za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama

CIJ.17. Uvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj

U ovoj Strategiji posebna je pozornost posvećena fokusnim područjima relevantnim za ZGH, na temelju kojih će se provesti niz mjera i aktivnosti te definirati ključni učinci (niže opisani u ovom dokumentu).

S obzirom na najnovija kretanja u delegiranom EU i hrvatskom regulatornom okviru, ZGH namjerava uskladiti svoje upravljanje podacima i povezano izvješćivanje s Uredbom (EU) 2020/852, (Uredba o taksonomiji).

Uz okvir Međunarodnog udruženja tržišta kapitala (eng. ICMA/International Capital Market Association), u analizi industrijske relevantnosti i značajnosti odabranih tema za vlastitu strategiju i financijski okvir, ZGH je također konzultirao matricu Odbora za računovodstvene standarde održivosti (eng. SASB), iako nije striktno definirana kao formalni okvir. ZGH je razmotrio takvu praksu sa svrhom podrške analizi odabranih tema koje nisu relevantne samo iz perspektive Grupe ZGH, već kako bi se osiguralo da su teme predstavljene od strane ZGH-a (kao najrelevantnije) – također materijal za usporedive industrije u kontekstu matrica materijalnosti prema SASB-u. Ukratko, dimenzija okoliša (uključujući gospodarenje otpadom i opasnim materijalima, upravljanje vodama, upravljanje obnovljivom energijom, itd.) te pristup i priuštivost, vjerojatno će biti značajni za infrastrukturni sektor.

Lokalni okviri i Smjernice

Prateći svjetske trendove i povezane regulatorne promjene, Vlada Republike Hrvatske donijela je nekoliko uredbi i inicijativa od kojih izdvajamo:

- U 2019. godini Ministarstvo zaštite okoliša i energetike objavilo je Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030. (NECP). Plan daje pregled nacionalnih ciljeva te politika i mjera koje treba postići kroz pet ključnih dimenzija energetske unije. Na primjer, NECP predviđa povećanje udjela obnovljivih izvora energije u bruto izravnoj potrošnji energije od cca. 29% u 2020. na cca. 36% u 2030.
- 2020. godine Hrvatski sabor usvojio je Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Hrvatskoj do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.
- 2021. godine Hrvatski sabor usvojio je Nacionalnu razvojnu strategiju RH do 2030. godine. Strategija identificira četiri razvojna pravca: 1. Održivo gospodarstvo i društvo, 2. Jačanje otpornosti na krize, 3. Zelena i digitalna tranzicija i 4. Ravnomjerni regionalni razvoj.

Nadalje, slijedeći globalne / delegirane uredbe ili okvire EU – lokalni javni sektor i zajednice razvili su niz specifičnih planova i prijelaznih planskih dokumenata, kao što su primjerice:

Tema održivosti	Globalne / EU delegirane uredbe ili okviri	Nacionalne delegirane uredbe ili okviri
Otpad	• Okvirna direktiva EU o otpadu (2008/98/EK) • Direktiva Vijeća o odlagalištima otpada (1999/31/EZ) • Direktiva Vijeća o ambalaži i ambalažnom otpadu (94/62/EZ)	• Zakon o gospodarenju otpadom (NN 84/2021) • Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. (NN 3/17) • NACRT Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2028. Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba 2018.-2023.
Voda	• Okvirna direktiva EU o vodama (2000/60/EK)	• Strategija upravljanja vodama (NN 91/2008) • Plan upravljanja vodnim područjima (lipanj 2013.), internetska poveznica u nastavku: Plan upravljanja vodnim područjima • NACRT Plana upravljanja vodnim područjima 2022. – 2027., internetska poveznica u nastavku • Nacrt plana upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.
Energija / Emisije	• Direktiva o obnovljivoj energiji (2009/28/EK)	• Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 138/2021) • Strategija niskougličinog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 63/2021)

Zagrebački holding d.o.o.

Osnovne informacije o korporaciji

Današnji Zagrebački holding d.o.o. (društvo s ograničenom odgovornošću) osnovano je 2005. godine kada su poslovni udjeli u 23 gradska komunalna poduzeća preneseni na holding pod nazivom Gradsko komunalno gospodarstvo d.o.o.. Od 2007. godine Društvo posluje pod nazivom Zagrebački holding d.o.o., u stopostotnom vlasništvu Grada Zagreba.

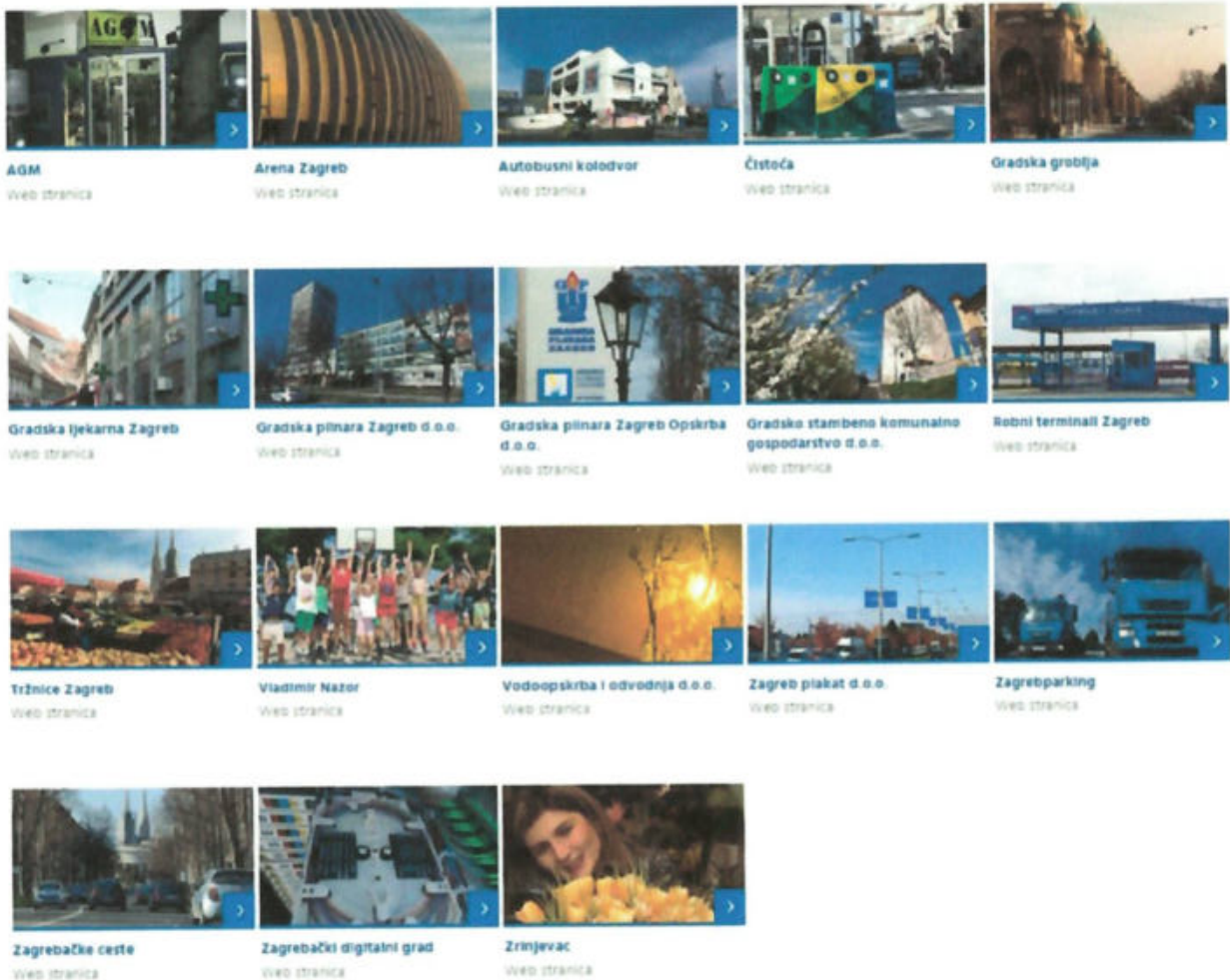
Sastoji se od 12 podružnica i u vlasništvu je 5 poduzeća i jedne ustanove.

Grupa ZGH pruža usluge za oko 1,1 milijun korisnika s područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Djelovanje je grupirano u pet područja:

- komunalne usluge,
- tržišne usluge,

- energetske usluge,
- djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje , te
- ljekarničke djelatnosti.

Grupa pruža širok spektar usluga koje su podijeljene u poslovna područja komunalne, energetske i tržišne djelatnosti. Također pruža usluge iz portfelja javne vodoopskrbe i javne odvodnje te ljekarničke djelatnosti. Grupa ZGH sveukupno pruža više od 50 različitih usluga grupiranih u pet poslovnih područja (aktivnosti, kako je opisano), od kojih se 20 usluga može smatrati uslugama od javnog interesa.

Struktura Grupe ZGH

Trenutna struktura Grupe ZGH izgleda kako slijedi:

PODRUŽNICE

ARENA ZAGREB	TRŽNICE ZAGREB	ZRINJEVAC
AUTOBUSNI KOLODVOR ZAGREB	ZAGREBAČKI DIGITALNI GRAD	ROBNI TERMINALI ZAGREB
ČISTOĆA	ZAGREBAČKE CESTE	VLADIMIR NAZOR
GRADSKA GROBLJA	ZAGREB PARKING	AGM

DRUŠTVA

GRADSKA PLINARA ZAGREB 100%	GRADSKA PLINARA ZAGREB OPSKRBA d.o.o. 100%	VODOOPSKRBA I ODVODNJA 100%
GRADSKA PLINARA BJELOVAR 100%	GRADSKO STAMBENO KOMUNALNO GOSPODARSTVO d.o.o. – GSKG 100%	ZAGREB PLAKAT d.o.o. 100%

USTANOVA

GRADSKA LIJEKARNA ZAGREB

Ključne činjenice i brojke za 2022. godinu

55,865,853 m³

isporučene vode krajnjim korisnicima

29,226,630 kWh

proizvedeno električne energije iz odlagališnog plina i predano u mrežu Hrvatske elektroprivrede d.d

3,772,431,968 kWh

distribuiranoga prirodnoga plina potrošačima

747,235,970 m²

očišćenih površina javnog prometa

405,619

korisnika javne usluge sakupljanja komunalnog otpada

204,862

spremnika za odvojeno prikupljanje otpada

2,644 km

održanih javno prometnih površina

82,091

tona proizvedenoga asfalta

12,276,605 m²

održanih parkovnih površina

Strategija održivosti

Strateški ciljevi i smjerovi

Cjelokupni smjer razvoja Grupe Zagrebački holding temelji se na sljedećim strateškim dokumentima i akcijskim planovima:

- **Aksijski plan energetske održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Zagreba (eng. SECAP)**
- **Plan razvoja Grada Zagreba za razdoblje 2021. – 2027. godine**
<https://www.razvojnaagencijazagreb.hr/regionalni-razvoj-i-stratesko-planiranje/razvojne-strategije>
- **Strategija razvoja Urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do kraja 2027. godine**
<https://zagreb.hr/proces-izrade-i-donosjenja-strategije-razvoja-urban/175387>
- **Provedbeni program Grada Zagreba za razdoblje od 2021. do 2025. godine**
<https://zagreb.hr/provedbeni-program-grada-zagreba-za-razdoblje-od-2/184951>

Navedeni dokumenti definiraju viziju i razvojne ciljeve s naglaskom na održivost. Naime, u Strategiji razvoja Grada Zagreba održivi razvoj usmjeren je na zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama, otpornost na krizne situacije, prevenciju rizika, učinkovito korištenje prirodnih resursa i zaštitu biološke raznolikosti uz jačanje gospodarske i socijalne kohezije u određivanju prioriteta i mjera.

Dugoročni strateški ciljevi koji obuhvaćaju okolišna, društvena i upravljačka područja međusobno su povezani. ZGH je usmjerio svoju strategiju oko sljedećih ključnih sastavnica / ciljeva:

Strateški ciljevi			
1. Kvalitetna, pouzdana i inovativna usluga	2. Upravljanje kvalitetom	3. Urbanizacija i zaštita okoliša	4. Kvaliteta urbanog života
• Inovativne usluge i razvoj usluga (digitalizacija i Smart City) • Zadovoljstvo korisnika	• Zapošljavanje, profesionalni razvoj i jednake mogućnosti • Stabilni izvori financiranja • Razvoj korporativne kulture i interne komunikacije • Korištenje sredstava/EU fondova • Strateško i aktivno upravljanje • Transparentnost • Upravljanje rizicima	• Održivo upravljanje resursima • Borba protiv klimatskih promjena • Okolišna odgovornost u dobavljačkom lancu	• Kvaliteta zraka • Kvaliteta stanovanja • Zelene i javne površine • Kvaliteta prometne infrastrukture • Partnerstva • Participativno upravljanje – suradnja s građanima, udrugama i lokalnim zajednicama

Svojim strateškim pristupom, Grupa ZGH doprinosi provedbi sljedećih ciljeva održivoga razvoja:

Slijedom prethodnog popisa područja strateških ciljeva, Grupa ZGH je identificirala da

ključni utjecaj na okoliš u kratkoročnom razdoblju (2023. – 2028.) ovisi o adekvatnom (održivom) gospodarenju resursima, što uključuje:

- gospodarenje otpadom,
- crpljenje i zaštitu voda, te
- **u kombinaciji s prethodno navedenim, ZGH prepoznaje u orijentaciji i uštedu energije kao integrativni element gospodarenja resursima općenito, a posebno uzimajući u obzir da se većina električne energije (više od 50% ukupne potrošnje ZGH-a) koristi u Vodoopskrbi i odvodnji. Posljedično, to uključuje svaki napor usmjeren prema samoodrživoj proizvodnji energije za vlastite potrebe i iz obnovljivih izvora (kao što je, primjerice, solarna energija).**

Ostala područja – emisije CO₂, kvaliteta života i slično, su važna, iako se njima aktivnije upravlja na razini onih sastavnica (ili društava) ZGH Grupe čiji je utjecaj relevantniji.

U tom smislu, uzimajući u obzir:

- Misiju ZGH-a koja promiče ključne ciljeve kao što su: učinkovitost, korporativna odgovornost, zdrav, ugodan i siguran gradski život,
- Promicanje strateških ciljeva i područja koja se trebaju usredotočiti na definiranje cjelokupne strategije održivosti,
- Činjenicu da su dominantne djelatnosti gospodarenje otpadom i vodama (uz izgradnju energetski održivog načina djelovanja i samoodrživosti) – po veličini, angažiranim resursima i značaju za sve korisnike usluga, lokalne i šire zajednice,
- Činjenicu da gospodarenje otpadom i vodama čine kritična područja s izravnim utjecajem na okoliš i javno zdravlje i sigurnost (pri čemu je društvo Vodoopskrba i odvodnja pojedinačno najveći potrošač električne energije). U tim područjima ZGH može dati najveći doprinos (imajući ključne procese pod svojom kontrolom),
- Konačno, uzimajući u obzir očekivanja javnosti da usluge ZGH Grupe trebaju biti učinkovite i troškovno osviještene,

rukovodstvo ZGH-a definira **strateške smjernice održivosti u skladu sa sljedećim strateškim ciljevima:**

Primarni ciljevi:

- 1. Unapređenje gospodarenja otpadom prema većem postotku (%) odvojeno prikupljenog otpada (uklanjanje s odlagališta) – i općenito – podržavajući kružno gospodarstvo u kojem će veće količine (u relativnom postotku) biti dostupne za recikliranje ili uporabu;**
- 2. Poboljšati učinkovitost korištenja resursa boljim upravljanjem vodama – smanjenjem gubitaka vode (u relativnom postotku); i**
- 3. Povećati udio vlastite proizvodnje i kupljene obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije ZGH grupe, u područjima u kojima ZGH može doprinijeti (npr. instaliranjem kapaciteta za obnovljivu energiju koji bi zamijenili kupnju vanjske energije, kupnjom električne energije iz obnovljivih izvora, itd.).**

Kao što je navedeno, ovi ključni strateški pravci odražavaju osnovnu djelatnost ZGH-a, odnosno ističu komunalne usluge gospodarenja otpadom i energetske učinkovito upravljanje vodoopskrbom i odvodnjom kao dominantnu djelatnost ZGH-a zbog:

- imaju najveći utjecaj na Grad/građane Zagreba i regionalno područje koje pokriva ZGH,
- u velikoj mjeri ovise o aktivnostima ZGH-a, tj. ZGH je glavni/jedini pružatelj usluga, i
- na razini Grupe ZGH, podružnica/društvo odgovorno za gospodarenje otpadom i vodama jedna je od važnijih/najvećih subjekata u pogledu ukupnog prihoda i zaposlenih radnika i povezane radne opterećenosti, odnosno:

	Udio u ukupnoj konsolidiranoj dobiti Grupe ZGH za financijsku godinu koja završava 31. prosinca 2022.	Udio u ukupnom broju zaposlenih radnika Grupe ZGH na dan 31. prosinca 2022.
Čistoća (gospodarenje otpadom)	11%	27%
ViO (distribucija vode)	13%	15%
UKUPNO Čistoća i ViO	24%*	42%

**Isključujući prihode GPZ opskrbe (tvrtka za distribuciju plina), Čistoća i VIO čine iznad 30% konsolidiranog (agregiranog) prihoda ZGH Grupe.*

Sekundarni ciljevi

Uz primarne ciljeve, sekundarni ciljevi usmjereni su na sljedeće:

- Osigurati provođenje aktivnosti ZGH-a na održiviji i učinkovitiji način, što posljedično rezultira manjim emisijama CO₂,
- Osiguravanje sredstava za pristupačniji život u vrijeme visoke stope inflacije, rasta cijena nekretnina i eventualnog sveukupnog pada poslovanja,
- Izgradnju konstruktivne, sigurne i zdrave radne okoline uz promicanje opće jednakosti i jednakih radnih mogućnosti.

Ovi ciljevi važni su za ZGH i dionike ZGH-a. Oni ili pružaju opći okvir podrške za poslovanje ZGH-a ili, s druge strane, nisu osnovna djelatnost ZGH-a (ZGH je pasivna strana u procesu/lancu vrijednosti). U tom smislu, pomoćni ciljevi uključuju:

4. Poduzimanje aktivnosti za smanjenje emisija CO₂, prvenstveno u područjima gdje se mogu postići brzi i učinkoviti rezultati, na primjer zamjena voznog parka i radnih strojeva (također, i instaliranje kapaciteta za proizvodnju obnovljive energije, kao što je gore navedeno, doprinijet će ovom cilju);

5. Gdje je to moguće, ZGH će sudjelovati i poticati projekte usmjerene na postizanje pristupačnih životnih ciljeva, kao što je izgradnja stanova za priuštivi dugoročni najam koji se daje parovima i/ili pojedincima koji ispunjavaju određene socijalne kriterije za takvu potporu;

6. Kako bi se povećala ukupna kvaliteta života u Gradu Zagrebu, ZGH će inicirati i/ili upravljati nizom projekata usmjerenih na unapređenje urbanog okoliša, pristup zdravoj hrani građanima Zagreba, kao i, osiguravanje infrastrukture za podršku lokalnim proizvođačima te poljoprivrednoj djelatnosti, prehrambenoj i drugoj proizvodnji.

7. Konačno, ZGH će nastaviti graditi, održavati i promicati sve oblike jednakosti, jednakih mogućnosti i uključivosti.

Provedba strategije održivosti - ključni projekti i inicijative

Zagrebački holding je na temelju ključnih strateških smjernica definirao brojne mjere i inicijative za postizanje ciljeva održivosti te općenito poboljšao gospodarenje oskudnim vrijednim resursima. U niže prikazanoj tablici navedeno je nekoliko velikih projekata čija je provedba već u tijeku ili je planirana za provedbu u razdoblju do 2028. i nakon toga razdoblja.

Područje ulaganja	Projekt	Razdoblje provedbe / mjeseci	Relevantnost za održivost	Poveznica s ciljevima održivosti ZGH-a
Gospodarenje otpadom	Asfaltno postrojenje	2025. – 2026.	Da	1. Poboljšano gospodarenje otpadom
	Predobrada biootpada	2024.	Da	
	Sortirnica	36 mjeseci	Da	
	Podzemni spremnici	2023. – 2026.	ograničena	
Infrastruktura	Projekt Zagreb	60 mjeseci	Da	2. Poboljšano gospodarenje vodama
	Pametno mjerenje (plin i voda)	2023. – 2026.	ograničena	2. Ušteda vode 4. Manje emisija CO2
	Radni strojevi/kamioni	2023. – 2026.	Da	
Obnovljiva energija	Solarne elektrane na zgradama Zagrebačkog holdinga	36 mjeseci	Da	3. Obnovljiva energija (dovodi do manje emisija CO2)
	Solarne elektrane	-		
	<i>Mala Mlaka i Sašnak</i>	48 mjeseci		
	<i>Jakuševac</i>	30 mjeseci		
Usluge povezane s kućanstvom i prehranom	Logistički i distribucijski centar za voće, povrće i ostale prehrambene proizvode	predmet analize	ograničena	5. Cjenovno pristupačan život; (uključujući odgovornu

	Podbrežje, zgrada A11	24 mjeseca	Da	potrošnju)
	Revitalizacija i obnova zagrebačkih gradskih tržnica	48 mjeseci	ograničena	
	Izgradnja novih gradskih tržnica	-		
	<i>Tržnica Vrapče</i>	22 mjeseca		
	<i>Tržnica Branimir</i>	36 mjeseci		
	<i>Tržnica Trešnjevka</i>	48 mjeseci		
Korisničke usluge	Izgradnja javne garaže	36 mjeseci	ograničena	-
	Mirogojske arkade	60 mjeseci	Ne	-
	Groblje Mirogoj Gaj urni	24 mjeseca		-

Ako nije drugačije navedeno, većina je projekata i inicijativa navedenih u gornjoj tablici usmjerena na postizanje ciljeva održivosti i unaprjeđivanje cjelokupnog profila ESG-a i Grupe ZGH.

Posebni projekti i inicijative detaljno su opisani niže te je **dan pregled svakog od navedenih ciljeva održivosti.**

1. Primarni cilj održivosti 1.

Unaprjeđivanje gospodarenja otpadom prema većem udjelu (%) odvojeno prikupljenog otpada (uklonjenog s odlagališta) te podupiranje kružnog gospodarstva u kojem su veće količine otpada (u relativnim %) dostupne za recikliranje i uporabu.

Podružnica Čistoća vlasnik je ključnog operativnog procesa gospodarenja otpadom i nadležna je za pružanje javne usluge u Gradu Zagrebu što uključuje sakupljanje komunalnog otpada na području Grada Zagreba (odvojeno prikupljanje komunalnog otpada na reciklažnim dvorištima, mobilnim reciklažnim dvorištima, spremnicima na javnim površinama i kod korisnika usluge te odvojeno prikupljanje glomaznog komunalnog otpada). Čistoća je ključna za postizanje ciljeva Plana gospodarenja otpadom grada Zagreba, usmjerenog na smanjenje i prevenciju stvaranja otpada, poboljšanje sustava gospodarenja komunalnim otpadom i kontinuiranu provedbu edukacije i informativnih (marketinških) aktivnosti. Mjere kojima Čistoća doprinosi postizanju tih ciljeva usmjerene su na informiranje građana Zagreba o važnosti smanjenja količine otpada koji proizvode, poboljšanja sustava odvajanja komunalnog otpada povećanjem kapaciteta za recikliranje i odvajanje otpada te smanjenja količine komunalnog otpada koji se odlaže, uz poboljšanje informacijskog sustava za gospodarenje otpadom i nadzor gospodarenja otpadom.

Desetogodišnjom strategijom razvoja „Europa 2020.“ (jedno od temeljnih načela razvoja EU-a) predlaže se održivi razvoj, odnosno promicanje zelenijeg i konkurentnijeg gospodarstva koje učinkovitije koristi resurse. Središnji aspekt ove strategije je prijelaz s postojećeg, linearnog gospodarstva na kružno gospodarstvo, gospodarski model kojim se osigurava

održivo upravljanje resursima i duži životni vijek materijala i proizvoda. Cilj tog modela je smanjiti proizvodnju otpada na najmanju moguću razinu.

Otpad koji nastaje u djelokrugu ZGH-a može se podijeliti na:

- Otpad koji ZGH oporabljuje (vlastiti otpad i otpad drugih) – nastao unutar ZGH-a, odnosno u sklopu aktivnosti podružnica ZGH-a,
- Komunalni (miješani otpad) i drugi otpad koji proizvode građani Zagreba (privatne osobe) i poduzeća.

Općenito, Zagrebački holding d.o.o. razlikuje sljedeće razine gospodarenja otpadom prema kojima se definira cjelokupna strategija gospodarenja otpadom:

PRISTUP	Doprinos ZGH-a	Strategija ZGH-a
Sprječavanje	Srednji do niski (vidjeti stupac Strategija ZGH-a)	• ZGH (kao korisnik) može prvenstveno utjecati na količinu otpada oporabljene u vlastitim postrojenjima i količinu vlastitog proizvedenog otpada. ZGH po tom pitanju pokreće i nastavlja s mjerama koje su usmjerene na smanjenje vlastite proizvodnje otpada, posebno administrativnog otpada (papir i plastični proizvodi, itd.) te povećanje količine otpada koji se oporabljuje u njegovim vlastitim postrojenjima. • Isto tako, ZGH će svojim marketinškim kampanjama utjecati na informiranost građana Zagreba kako bi se razumnoj potrošnjom smanjila proizvodnja komunalnog otpada.
Oporaba	Srednji do niski	• ZGH nastavlja s trenutačnim intenzivnim aktivnostima za oporabu građevinskog otpada u proizvodnom ciklusu (tj. njegovu upotrebu u izgradnji cesta, itd.) Vlasnik ključnog procesa su Zagrebačke ceste (podružnica za izgradnju/održavanje cesta). • ZGH je dosegao veliki udio (iznad 90 %) oporabljene otpada koji je nastao izravno u ZGH-u. Strategija je usmjerena na približavanje tog postotka iznosu od 100 %.
Recikliranje	Ključno	• Iako ZGH ne obavlja postupke reciklaže, odvojeno prikupljanje koje provodi ključno je za daljnje recikliranje. ZGH će u tom pogledu pojačati svoje napore na odvojenom prikupljanju otpada čime će se spriječiti da komunalni otpad (sakupljen od korisnika) završi na odlagalištu.
Odlaganje otpada na odlagalištu		

Zagrebački holding d.o.o. ima važnu ulogu u provedbi mjera i aktivnosti koje proizlaze iz europskog zelenog plana, akcijskog plana za čišću i konkurentniju Europu te nacionalnih i gradskih propisa, tj. (kao što je već navedeno) Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba za razdoblje 2018.–2023. i nove Odluke o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada donesene u veljači 2022. u skladu s odredbama novog Zakona o gospodarenju otpadom donesenog u srpnju 2021. (Narodne novine 84/2021). Na temelju navedenih zakona, od 1. listopada 2022. novim sustavom naplate za miješani komunalni otpad uvodi se naplata po količini proizvedenog kućanskog otpada.

Jedan od najvažnijih aspekata prijelaza na kružno gospodarstvo je postizanje cilja povećavanja odvojeno prikupljenog otpada pogodnog za daljnju preradu i upotrebu u cilju osiguravanja održivosti materijala i energije od kojeg stanovništvo i lokalna zajednica imaju višestruke koristi. U skladu s navedenim ciljem, Zagrebački holding d.o.o. utvrdio je dva ključna strateška cilja gospodarenja otpadom:

- i. **povećanje udjela odvojeno prikupljenog komunalnog otpada od korisnika pogodnog za daljnju obradu i/ili oporabu/ponovnu upotrebu te, posljedično,**
- ii. **smanjenje količine komunalnog otpada odloženog na odlagalištu.**

ZGH trenutačno implementira novi model gospodarenja otpadom te druge povezane aktivnosti pa se očekuje da će u budućnosti doći do znatnog i kontinuiranog smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištu Jakuševac uz istovremeno povećanje količine vrsta otpada koje se mogu reciklirati.

ZGH je ostvario sljedeće rezultate u odvojenom prikupljanju otpada, odnosno uklanjanju komunalnog otpada tj. smanjenju odloženog komunalnog otpada s odlagališta:

Mjerni podaci	2019.*	2020.*	2021.*	2022.**
Ukupni komunalni otpad odvojeno prikupljen ('000 tona)	80	118	101	93
Ukupni prikupljeni komunalni otpad ('000 tona)	281	291	275	261
% odvojeno prikupljenog komunalnog otpada	29 %	41 %	37 %	36 %

* Izvješća o komunalnom otpadu za 2019., 2020. i 2021., Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (<https://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/otpad-registri-oneciscavanja-i-ostali-sektorski-pritisci/gospodarenje-otpadom-0>); Registar onečišćavanja okoliša, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

** Izračun Čistoće

Strateški cilj je postizanje sljedećih dugoročnih rezultata na visokoj razini za odvojeno prikupljeni otpad pogodan za recikliranje:

Mjerni podaci	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	...	2033.

Ukupni komunalni otpad odvojeno prikupljen ('000 tona)	113	123	128	130	132	135	...	144
Ukupni prikupljeni komunalni otpad ('000 tona)	251	246	233	233	228	228	...	228
% odvojeno prikupljenog komunalnog otpada	45 %	50 %	55 %	56 %	58 %	59 %	...	63 %

Na temelju Okvirne direktive EU-a o otpadu postotak (%) komunalnog otpada pogodnog za recikliranje za 2020. bio je 50 % (Hrvatska je postigla 31 %, ZGH oko 40 %, pri čemu su 2020. i prvi dio 2021. bila izvanredna razdoblja zbog snažnog potresa u Zagrebu). Cilj ZGH-a je postići 63 % do kraja 2033.

ZGH isto tako prepoznaje sljedeće ciljeve i referentne vrijednosti u utvrđivanju ciljeva visoke razine (ključni pokazatelji uspješnosti):

% cilja odvojenog otpada	2025.	2030.	2033.	2035.
NACRT Plana gospodarenja otpadom za Republiku Hrvatsku za razdoblje 2023. – 2028.	55 %	60 %	-	65 %
Ciljevi ZGH-a visoke razine	55 %	61 %	63 %	-

Unatoč činjenici da ZGH nije dosegnoo željene rezultate u određenim razdobljima, usmjerenost na povećanje recikliranja kroz ulaganja i različite druge aktivnosti donijet će kontinuirana važna poboljšanja i postepeno dostizanje željenih rezultata.

Strateški pristup i mjere za postizanje ciljeva opisani ranije u točki i. i ii. uključuju:

- **Nastavak aktivnosti odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, uključujući pomno praćenje rezultata u razdoblju nakon 2022. i provedbu mogućih dodatnih i/ili korektivnih mjera.**
- **Ulaganje u infrastrukturu za poboljšanje gospodarenja otpadom. Detalji o infrastrukturnim ulaganjima su opisani u sljedećim poglavljima u ovom dokumentu po pojedinim Projektima.**
- **Doprinos smanjenju ukupnog otpada, primjerice informiranjem korisnika usluge, provedbom promidžbene kampanje i operativnom provedbom.**
- **Ostvarivanje preduvjeta za zatvaranje odlagališta Jakuševac u razdoblju do 2028.**
- **Zadržavanje postotka ponovne upotrebe/oporabe internog otpada što je moguće bliže razini od 100 %.**
- **Povećanje ili održavanje velikog udjela kompostiranja biorazgradivog otpada iz kućanstava i od podružnice Zrinjevac (zelene površine, drveće, itd).**

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Kompostana Markuševac (t)	5 589	6 406	5 209	5 843	9 500
Kompostana Prudinec (t)	17 710	21 286	29 451	31 794	32 000

Ukupno (t)	23 299	27 692	34 660	37 637	41 500
<i>Porast na godišnjoj razini</i>	-	19 %	25 %	9 %	10 %

Kao što je već navedeno, ulaganje u infrastrukturu za unaprjeđivanje gospodarenja otpadom jedna je od mjera za postizanje ciljeva gospodarenja otpadom. Detaljni podaci o infrastrukturnim ulaganjima navedeni su u sljedećim poglavljima po Projektima:

Projekt: Asfaltno postrojenje

Opis Izgradnja novog asfaltnog postrojenja koje (djelomično) koristi stari asfalt umjesto novoprodučenih sirovina. Time se proizvodi novi asfalt s dodatkom starog asfalta koji je iste kvalitete kao i asfalt proizveden iz novih sirovina. Ukupan kapacitet novog postrojenja povećao bi proizvodnju asfalta na 160 t/sat ili na oko 200 000 godišnje.

Indikativne aktivnosti uključuju: provedbu postupka javne nabave za projektnu/tehničku dokumentaciju, provedbu postupka javne nabave za izgradnju i opremanje.

Relevantnost za održivost Upotrebom recikliranih materijala projektom se doprinosi kružnom gospodarstvu i pomaže u smanjenju nastanka otpada.

Projektom se doprinosi **UN-ovom 12. cilju održivog razvoja: Odgovorna potrošnja i proizvodnja** smanjenjem potrošnje sirovina i ponovnom upotrebom postojećih resursa. Nadalje, projektom se doprinosi **9. cilju održivog razvoja: Industrija, inovacije i infrastruktura**, poboljšanjem učinkovitosti i produktivnosti asfaltne industrije.

Projekt: Centar za gospodarenje otpadom

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske predviđena je izgradnja centara za gospodarenje otpadom koji uključuju obradu komunalnog otpada i neopasnog otpada koji preostaje nakon uporabe materijala i drugog neopasnog otpada.

Grad Zagreb u okviru te aktivnosti planira izgradnju postrojenja za obradu različitih vrsti otpada, a u tijeku je i izrada studije/projektne dokumentacije za provedbu predmetnih postrojenja. Projekt se sastoji od nekoliko postrojenja za različite tokove otpada. Sastavni dijelovi budućeg centra za gospodarenje otpadom su:

Postrojenje A): Predobrada biootpada

Opis Dogradnja postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba ili izgradnja neovisnog postrojenja u cilju kombiniranja proizvodnje biogoriva s održivim gospodarenjem otpadom – izgradnja postrojenja za predobradu biootpada u svrhu prihvata otpada iz grada Zagreba ukupnog kapaciteta 30 000 tona godišnje.

Indikativne aktivnosti uključuju: postupak javne nabave za projektnu/tehničku dokumentaciju, izdavanje dozvola, postupak javne nabave za izgradnju i opremanje.

Relevantnost za održivost

Integracijom proizvodnje biogoriva i gospodarenja otpadom promiče se kružno gospodarstvo i doprinosi smanjenju otpada i emisija stakleničkih plinova.

Proizvodnjom biogoriva iz otpada, projektom se doprinosi UN-ovom 12. cilju održivog razvoja: odgovorna potrošnja i proizvodnja, te 7. cilju održivog razvoja: cjenovno pristupačna i čista energija. Izgradnjom postrojenja za predobradu sirovina za prihvrat biootpada iz grada Zagreba promiču se prakse održivog gospodarenja otpadom i promiče 11. cilj održivog razvoja: Održivi gradovi i zajednice, koji je usmjeren na uključivost, sigurnost, otpornost i održivost.

Postrojenje B):

Sortirnica

Opis

Provedbom projekta smanjit će se količina otpada odložena na odlagalištu (170 000 tona godišnje), smanjiti emisije stakleničkih plinova te steći novi resurs kao sirovinu za proizvodnju novih proizvoda u skladu s načelom kružnog gospodarstva. Kapacitet postrojenja je 30 000 tona godišnje (10 t/sat).

Indikativne aktivnosti uključuju: provedbu postupka javne nabave za projektnu/tehničku dokumentaciju, izdavanje dozvola, provedbu postupka javne nabave za izgradnju i opremanje.

Relevantnost za održivost

Provedba projekta za smanjenje količine otpada odloženog na odlagalištu i dobivanje novog resursa kao sirovine za proizvodnju novih proizvoda u skladu s načelom kružnog gospodarstva iznimno je važna za održivost.

Smanjenjem otpada i njegovim odgovornim gospodarenjem, projektom se doprinosi **UN-ovom 12. cilju održivog razvoja**: odgovorna potrošnja i proizvodnja, čiji je jedan od ciljeva smanjenje otpada. Uz to, korištenjem otpada kao resursa, projektom se doprinosi 9. cilju održivog razvoja: **industrija, inovacije i infrastruktura**, poboljšanje učinkovitosti i produktivnosti proizvodnog procesa. Projektom se može doprinijeti i **13. cilju održivog razvoja**: **djelovanje u području klime**, smanjenjem emisija stakleničkih plinova iz odlaganja otpada.

Projekt:

Podzemni spremnici

Opis

U cilju smanjenja vizualnog onečišćenja centra Zagreba, a time i postizanja boljih rezultata recikliranja, Zagrebački holding će postaviti 150 podzemnih i polupodzemnih spremnika u području zaštićene povijesne jezgre. Sve su potencijalne lokacije određene i analizirane kako bi se spriječilo preklapanje s podzemnim vodovima.

Indikativne aktivnosti uključuju: pilot projekt (u tijeku), postupak javne

nabave za spremnike, provedbu radova, nadzor.

Relevantnost za održivost

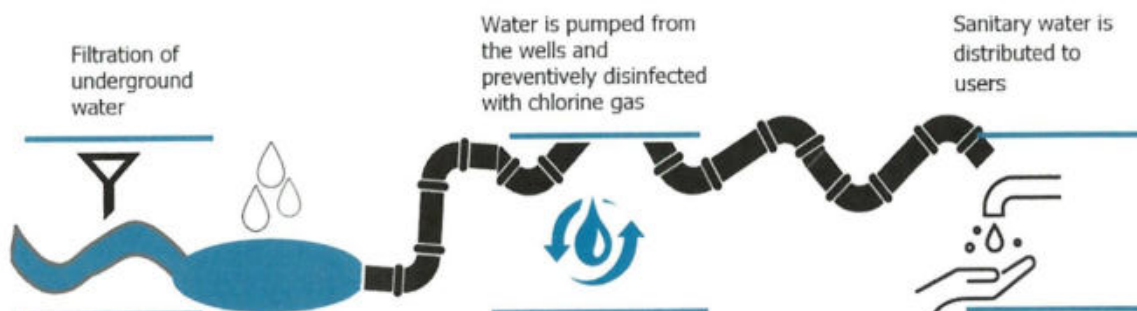
Smanjenjem vizualnog zagađenja projektom se promiče čišći i privlačniji okoliš koji može doprinijeti poboljšanju kvalitete života.

Projektom se doprinosi **UN-ovom 11. cilju održivog razvoja**: održivi gradovi i zajednice poboljšanjem praksi gospodarenja otpadom kroz učinkovito gospodarenje otpadom.

2. Primarni cilj održivosti 2.

Poboljšanje učinkovitosti upotrebe resursa boljim gospodarenjem vodama – smanjenje gubitka vode (u relativnim vrijednostima %)

Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (ViO), član Zagrebačkog holdinga d.o.o., javni je pružatelj vodnih usluga nadležan za opskrbu vodom i odvodnju u Zagrebu. ViO ima najznačajniji učinak na održivo upravljanje resursima (u ovom slučaju vodom), procijenjen kao ključan učinak ZGH-a na okoliš. Glavne djelatnosti ViO-a su crpljenje vode, kontrola kvalitete i zdravstvene ispravnosti, distribucija vode te opskrba vodom i odvodnja, praćenje kvalitete otpadnih voda, kontrola kanalizacijske mreže, kao i gradnja i sanacija vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava te svih objekata vodoopskrbe i odvodnje. ViO pruža potpunu uslugu na području grada Zagreba, u Svetoj Nedelji i općini Stupnik te opskrbljuje vodom grad Samobor.

**Filtracija podzemnih voda – Voda se crpi iz zdenaca i preventivno dezinficira dezinfekcijskim sredstvima na bazi klor – Sanitarno ispravna voda distribuira se korisnicima

Voda se crpi iz sedam crpnih stanica i 41 zdenca te sedam slivnih sustava. Ukupno područje koje ViO pokriva svojim uslugama obuhvaća 800 km² (oko 900 000 stanovnika) s vodoopskrbnom mrežom od 3 800 km koja uključuje 108 598 priključaka. Dnevno se crpi oko 340 000 m³ vode. Kanalska mreža duga je 2 220 km sa 76 766 kanalnih priključaka. Stopa priključenosti iznosi oko 96 % priključaka na vodoopskrbni sustav i oko 90 % na kanalizacijski sustav.

U skladu s navedenim ciljem, Zagrebački holding d.o.o. utvrdio je **ključni strateški cilj gospodarenja vodama**:

- i. **Smanjenje gubitka vode čime se doprinosi očuvanju prirodnih resursa.**

Ranije je ZGH postigao sljedeće rezultate u opskrbi vodom:

Mjerni podaci	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupna količina opskrbljene vode, (milijuna m ³)	57,3	56,4	56,4	56,0
Ukupna količina crpljene vode (milijuna m ³)	121,3	118,1	117,0	123,9
Izračunati gubitak vode %	53 %	52%	52%	55%

Strateški cilj je postizanje sljedećih dugoročnih rezultata gospodarenja vodom na visokoj razini:

Mjerni podaci*	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.
Ukupna količina isporučene vode, (milijuna m ³)	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56
Ukupna količina crpljene vode (milijuna m ³)	124	123	111	110	108	106	104	95	94	92	92
Izračun gubitka vode %	55 %	54 %	50 %	49 %	48 %	47 %	46 %	41 %	40 %	39 %	39 %

*Napomene:

- Procjena ZGH-a usmjerena je na postizanje nižeg postotka gubitka vode bez obzira na to ostaje li broj obuhvaćenih stanovnika isti ili se mijenja u doglednoj budućnosti.
- Procjena se temelji na pretpostavci da će potražnja za vodom ostati na istoj razini jer se priljev stanovnika kompenzira emigracijom stanovništva, mjerama uštede potrošnje vode te učinkovitijim radom novih uređaja koji troše vodu.

Na temelju podataka iz Nacrta Plana upravljanja vodnim područjima 2022. – 2027., postotak (%) gubitka vode za Republiku Hrvatsku je u rasponu 45% – 48% (znatno više od, primjerice, nekih glavnih gradova država srednje Europe (Prag, Ljubljana, Bratislava, Budimpešta, itd. kod kojih je raspon od 15 % do 30 %).

Cilj iz Nacrta Plana upravljanja vodnim područjima 2022. – 2027. je manje od 20 %, za što se pretpostavlja da se neće postići u razdoblju prije 2028. (čak i na razini Hrvatske), prvenstveno zbog velikih ulaganja koja su potrebna u zastarjelu infrastrukturu i cjevovode.

ZGH je ipak postavio cilj značajnog poboljšanja smanjenjem gubitka vode s trenutačnih 55 % na 47 % u petogodišnjem razdoblju (koje u relativnom smislu znači poboljšanje od 15 %). Ciljano poboljšanje koje se treba postići do 2028. (47 %) proizlazi iz procjene vremena potrebnog za završetak projekta Nulta zona (detaljno opisan niže u tekstu). Završetak projekta planiran je do kraja 2027.

ZGH će u duljem vremenskom razdoblju (desetogodišnjem i duljem) nastaviti s ulaganjima i djelatnostima koje su usmjerene na daljnja poboljšanja, odnosno smanjenje gubitka vode.

Strateški pristup i mjere za postizanje ciljeva opisani ranije u točki i. uključuju infrastrukturne projekte:

- **U kraćem vremenskom razdoblju, provedba mjera kojima se ublažavaju problemi (konkretno: projekt Nulta zona).**
- **Ulaganje u infrastrukturu za poboljšanje gospodarenja vodama, u duljem razdoblju i u većim razmjerima.**
- **ZGH će uz to do kraja 2023. utvrditi skup mjera za smanjenje vlastite potrošnje vode na srednjoročnoj razini (do 2028.). ZGH je do 2022. potrošio 1,5 milijuna m³ vode za potrebe vlastitih djelatnosti. Cilj mu je smanjiti potrošnju za ukupno 5 % do 10 %.**

Kao što je već navedeno, ulaganje u infrastrukturu za unaprjeđivanje opskrbe vodom jedna je od mjera za postizanje ciljeva gospodarenja vodama. Detaljni podaci o infrastrukturnim ulaganjima navedeni su niže u ovom dokumentu po pojedinim Projektima:

Projekt: Intervencije radi smanjenja gubitka vode

- Nabava odgovarajuće opreme za otkrivanje gubitka vode
- Angažiranje relevantnih stručnjaka (točan broj ovisit će o okolnostima).

Projekt: Nulta zona

Projekt Nulta zona uključuje sanaciju i poboljšanje infrastrukture te provedbu postupka nadzora u cilju smanjenja gubitka vode u kratkoročnom do srednjoročnom razdoblju (do 2028.) Ključni preduvjeti za postizanje cilja do 2028. su:

- projekt Nulta zona, s početkom u svibnju 2025. i završetkom 2027.
- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
- Ishođenje građevinskih dozvola za linearne infrastrukturne objekte

Projekt: Projekt Zagreb

Projekt Zagreb je veliko dugoročno ulaganje u rekonstrukciju infrastrukture (kako je navedeno) s očekivanom provedbom nakon 2028.:

Opis Glavni cilj je ulaganje u kanalizacijski sustav i sustav pročišćavanja otpadnih voda radi postizanja održivog okoliša i upotrebe prirodnih resursa kroz smanjenje gubitka vode, kao i revitalizacija vodoopskrbne mreže i objekata.

Relevantnost za održivost Održiva upotreba prirodnih resursa kroz smanjenje gubitka vode i revitalizaciju vodoopskrbne mreže i objekata iznimno je važna za održivost.

Smanjenjem gubitka vode projektom se doprinosi promicanju učinkovite upotrebe vodnih resursa, što je u skladu s UN-ovim 6. ciljem održivog razvoja: čista voda i sanitarni uvjeti. Uz to, projektom se **podupire 11. cilj održivog razvoja: održivi gradovi i zajednice**, promicanjem pristupa osnovnim uslugama, među ostalim vodi i sanitarnim uvjetima, te **12. cilj održivog razvoja: odgovorna potrošnja i proizvodnja**, promicanjem održive upotrebe prirodnih resursa.

Projekt: Pametno mjerenje

Opis Pametno mjerenje je inicijativa za unaprjeđenje sadašnje mjerne infrastrukture uporabom mjernih uređaja za automatsko učitavanje i naprednih tehnologija. Sustav bi trebao biti podijeljen na 141 mjernu zonu, a vodna ravnoteža svake zone pratit će se putem ulaznih i izlaznih vodomjera postavljenih na objektima korisnika.

Indikativne aktivnosti uključuju: odabir tehnologije, postupak javne nabave za mjerne uređaje, uspostavljanje komunikacijske mreže, postupak javne nabave za mrežne uređaje, osnivanje kontrolnog centra, povećanje učinkovitosti ljudskog kapitala.

Time projekt pomaže u smanjenju potrošnje vode iz prirodnih resursa, čime se doprinosi **13. cilju održivog razvoja: djelovanje u području klime**. Na kraju, projektom se promiče održiva infrastruktura usvajanjem naprednih tehnologija koje će dovesti do boljeg gospodarenja vodama, odnosno doprinijeti **9. cilju održivog razvoja: industrija, inovacije i infrastruktura**.

3. Primarni cilj održivosti 3.

Povećanje udjela obnovljive energije u ukupnoj potrošnji električne energije Grupe ZGH, prvenstveno u područjima u kojima ZGH može doprinijeti bez obzira na vanjske dobavljače energije (ugradnjom kapaciteta za obnovljivu energiju umjesto kupnje energije iz vanjskih izvora).

Zagrebački holding u okviru svoje obveze prema ekološkoj održivosti, ublažavanju učinaka klimatskih promjena i promicanju održive budućnosti radi na povećanju vlastitog kapaciteta proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, a time i na povećanju udjela ukupne potrošnje iz obnovljivih izvora (prvenstveno solarnih izvora). Trenutačno oko 84 % energije koju potroši ZGH čini električna energija, od čega većina otpada na djelatnosti ViO-a.

Međutim, ZGH prepoznaje potencijal proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i stremi prijelazu na čišće izvore energije. ViO je prepoznat kao ključan subjekt za održivo gospodarenje resursima (vodama i energijom) te će znatno doprinijeti smanjenju ugljičnog otiska ZGH-a korištenjem obnovljivih izvora energije.

Znatan dio planiranog novougrađenog kapaciteta dolazi od ViO-a. U desetogodišnjem planu navedeni su projekti koji će po provedbi dovesti do toga da se 40 % ukupne potrošnje električne energije ViO-a dobiva iz vlastitih obnovljivih izvora energije. Prema trenutačnim podacima o potrošnji, do 37 % ukupne potrošnje energije Grupe ZGH-a proizvodit će se iz vlastitih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora do 2033.

Dodatni ciljevi usmjereni na gore navedeno su :

- ugradnja solarnih panela na zgradama ZGH-a
- proizvodnja električne energije iz odlagališnog plina na odlagalištu Jakuševac. Kogeneracijsko plinsko postrojenje koje pretvara deponijski plin u električnu energiju, sastoji se od dvije odvojene proizvodne jedinice unutar kojih su ugrađena četiri generatora (kombinirane izlazne snage 4,2 MW), koje je 2022. proizvelo 29 227 MWh električne energije, što čini preko 25 % ukupne potrošnje Grupe ZGH.

	2019.	2020.	2021.	2022.
Količina prikupljenog deponijskog plina (000' m3)	14 112	16 142	17 018	16 767
Količina proizvedene električne energije (MWh)	23 063	28 231	28 678	29 227

U skladu s navedenim ciljem, Zagrebački holding d.o.o. utvrdio je sljedeće **ključne strateške ciljeve upravljanja obnovljivom energijom**:

- i. **Povećanje % udjela potrošnje obnovljive energije u ukupnoj potrošnji električne energije, koje će se postići:**
 - a. **Povećanjem ugrađenog kapaciteta za obnovljivu energiju, i**
 - b. **Kupnjom obnovljive električne energije od vanjskih dobavljača;**
- ii. **Smanjenjem vlastite potrošnje električne energije.**

Osim kogeneracijskog plinskog postrojenja, ZGH u prethodnim razdobljima nije izgradio nijedan drugi infrastrukturni objekt za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Strateški cilj je povećati kapacitet proizvodnje energije iz obnovljivih izvora za daljnjih 15 MW ugradnjom solarnih elektrana do sredine 2028. godine.

Ugradnja novih kapaciteta dovest će do povećanja udjela (vlastite) energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji električne energije ZGH-a. Najznačajnije prekretnice planirane su za ranu 2028. za kada se planira završetak većine temeljnih projekata (detaljno opisanih niže u tekstu). Procjenjuje se da će novih 42 MW solarnih elektrana činiti do 37 % potrošnje električne energije ZGH-a do 2033. godine.

Ključni preduvjeti za postizanje ciljeva do 2028. su:

- Jasan i neometan tijek projekta za postizanje ciljeva do 2028. (neke već utvrđene potencijalne prepreke, primjerice uobičajeni problemi pitanja vlasništva i drugi pravni problemi, itd. rješavat će se proaktivno).
- Značajna dodjela resursa (financijska sredstva, vrijeme i osoblje) za ove projekte uz snažnu predanost uključenih timova.

Hrvatska je preuzela viziju iz Zelenog plana Europske komisije (2019.) o postizanju klimatske neutralnosti u EU-u do 2050. te se obvezala na povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora na barem 32 % do 2030. Veliki potencijal Hrvatske za hidroenergiju znači da energija iz obnovljivih izvora već čini oko 30 % strukture energenata.

Hrvatskim Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 138/2021) i Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine utvrđen je cilj od 36,6 % energije iz obnovljivih izvora u konačnoj godišnjoj bruto potrošnji energije do 2030., a scenarijem nulte stope emisija iz Svjetske energetske prognoze Međunarodne agencije za energiju predviđa se udio od 60 % energije iz obnovljivih izvora do 2030. i 90 % do 2050. godine. To uključuje prijedlog za povećanje energije iz solarnih izvora na 40 % do 2030. i na 70 % do 2050. godine.

ZGH će ugradnjom 15 MW solarne energije znatno doprinijeti postizanju obaju tih ciljeva. Procjenjuje se da će nakon ugradnje i rada u punom kapacitetu solarnih elektrana potencijal udjela energije iz obnovljivih izvora na razini ZGH-a doseći raspon od 16 % do 20 %. Općenito, to predstavlja platformu za ublažavanje rizika nemogućnosti kupnje električne energije od treće strane.

Na kraju, srednjoročna strategija uključuje postizanje sljedećih planiranih ciljeva:

Mjerni podaci	* 2023.:		2024.	2025.	2026.	2027.*	2030.
	01.04.2023. - 31.03.2024.						
Udio obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije	50 %	50 %	60 %	60 %	60 %	70 %	70 %
Referentna točka: Nacionalni okvir							36,6 %
Scenarij nulte stope emisija iz Svjetske energetske prognoze Međunarodne agencije za energiju							60 %
Zeleni plan Europske komisije (2019.)							32 %**

*Razdoblje promatranja usklađeno s ugovornim razdobljem za kupnju električne energije utvrđenim za ZGH za 2023. (tj. u domaćoj tržišnoj praksi). Za naredna razdoblja (nakon 2023.) trajanje ugovora i vrste ugovora (primjerice, okvirni sporazumi, dvogodišnji ugovori, itd.) utvrdit će se naknadno. Ciljni datum promatranja može biti 31. prosinca 2027., ovisno o razdoblju trajanja ugovora s dobavljačem električne energije. Posljednji ugovor utvrđen je za razdoblje 01. 04. 2023. – 31. 03. 2024. Ako se ovaj model razdoblja nastavi, ciljni datum bit će 31. ožujka 2028. U suprotnom, ako se trajanje ugovora odredi prema standardnoj kalendarskoj godini (od siječnja do prosinca), tada je ciljni datum 31. prosinca 2027.

**Vjerojatno će se povećati.

U pogledu korištenih mjernih podataka/ ključnih pokazatelja uspješnosti, udio električne energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji električne energije izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$= (RPE_t + OPR_t) / TEC_t$$

Pri čemu je:

RPE_t = Udio električne energije iz obnovljivih izvora kupljen od vanjskog izvora za razdoblje t , izračunato u MWh*

OPR_t = Električna energija iz obnovljivih izvora (iz vlastite proizvodnje i za vlastite potrebe) za razdoblje t , izračunato u MWh

(Napomena: OPR_t vrijednost će biti iznad nule u razdobljima u kojima nema energije iz obnovljivih izvora iz vlastite proizvodnje i za vlastite potrebe)

TEC_t = Ukupna potrošnja električne energije ZGH-a u razdoblju t , izračunato u MWh.

Inicijative i mjere za postizanje ciljeva opisane ranije u točki i. i ii. uključuju infrastrukturne projekte:

- **Ulaganja u infrastrukturu obnovljivih izvora energije, uključujući:**
 - **Postavljanje solarnih panela na krovovima zgrada ZGH-a koji će proizvoditi oko 4,4 GWh električne energije godišnje nakon postavljanja**
 - **Solarne elektrane na vodocrpilištima s ukupnim kapacitetom proizvodnje od oko 12 GWh godišnje**
- **Za postizanje navedenog ZGH planira postaviti infrastrukturu za proizvodnju električne energije kapaciteta od 15 MW do sredine 2028.**
- **Vremenski raspored postavljanja kapaciteta za proizvodnju električne obnovljive energije za razdoblje do 2028. predviđen je na godišnjoj razini kako slijedi:**

Scenarij 1.: Sa solarnim elektranama na lokaciji Jakuševac završenima do kraja 2033.:

Mjerni podaci	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	...	2033.
Ugrađeni kapacitet (MW)	0,03	2,69	6,5	7,0	7,8	15,0	...	42,0
Kogeneracijsko plinsko postrojenje (MW)	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	...	4,2
Ukupni kapacitet za obnovljivu energiju (MW)	4,23	6,89	10,7	11,2	12,0	19,2*	...	46,2

*Napomena: predviđeno 30. lipnja 2028.

Scenarij 2: Sa solarnim elektranama na lokaciji Jakuševac završenima tijekom 2028.:

Mjerni podaci	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	...	2033.
Ugrađeni kapacitet (MW)	0,03	2,69	6,5	7,0	7,8	22,0	...	42,0
Kogeneracijsko plinsko postrojenje (MW)	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	...	4,2
Ukupni kapacitet za obnovljivu energiju (MW)	4,23	6,89	10,7	11,2	12,0	26,2	...	46,2

Cilj ZGH-a je izgraditi solarnu elektranu na lokaciji Jakuševac snage 7 MW s proizvodnim kapacitetom električne energije iz obnovljivih izvora (procijenjena proizvodnja 9 8000 MWh). Procijenjeno vrijeme za dovršetak je do 2033. (scenarij 1.), međutim, ZGH će nastojati završiti projekt ranije (tijekom 2028. - scenarij 2.).

- **Kupnja obnovljive električne energije od vanjskih dobavljača postat će standardni element postupaka javne nabave i kriterija za ocjenjivanje ponuda koje podnose vanjski dobavljači (tj. oni koji sudjeluju u postupcima javne nabave).**
- **Nadalje, ZGH će do kraja 2023. utvrditi skup mjera za smanjenje vlastite potrošnje električne energije kako je propisano Zakonom o energetskej učinkovitosti.**

Detaljni podaci o infrastrukturnim ulaganjima u energiju iz obnovljivih izvora navedeni su niže u ovom dokumentu po pojedinim Projektima.

Projekt: Solarne elektrane na zgradama Zagrebačkog holdinga

Opis Postavljanje solarnih elektrana na objektima Zagrebačkog holdinga u cilju uštede energije i financijskih sredstava (34 lokacije: Jankomir, Resnik, Markuševac, Jakuševac, Zaprudski otok, Vrapče, Stenjevec).

Indikativne aktivnosti uključuju: razvoj konceptualnih rješenja, odobrenje za priključivanje na HEP ODS mrežu, postupak javne nabave za izgradnju i nadzor, provedbu projekata, dobivanje dozvola, izgradnju, priključenje na mrežu, eksperimentalan rad, dobivanje dozvole za trajni rad.

Relevantnost za održivost Postavljanje solarnih elektrana i smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima iznimno su važni za održivost.

Procjenjuje se da postavljanje solarnih elektrana na oko 30 – 35 lokacija može dovesti do proizvodnje 4,4 GWh električne energije.

Trenutačna potrošnja električne energije ZGH-a iznosi 100 – 150 GWh. Pojedinačno gledajući, najveći potrošač električne energije je Vodoopskrba i odvodnja na koju otpada od 50 % do 60 % ukupne potrošnje. Stoga su Vodoopskrba i odvodnja i njezini projekti ključni subjekti u postizanju visokog udjela obnovljive energije u ukupnoj potrošnji. Ovo su ključni projekti:

Projekt: Solarne elektrane na vodocrpilištima i odlagalištu Jakuševac

Opis

Izgradnja dvije neintegrirane solarne elektrane snage 9,9 MW (Mlaka) i 7 MW (Sašnak) te 11 integriranih solarnih elektrana na spremnicima vode raspona snage od 100 kW do 600 kW. Razdoblje otplate uključujući operativne troškove tijekom životne dobi: do 10 godina.

Postavljanje fotonaponske elektrane ukupne snage 7MW na zatvorenom dijelu odlagališta od otprilike 170 000 m² zemljišta, što predstavlja potencijal za integriranu solarnu elektranu. Razdoblje otplate uključujući operativne troškove: 5,6 godina.

Indikativne aktivnosti uključuju: postupak javne nabave za projektnu/tehničku dokumentaciju, izgradnju i nadzor, dobivanje dozvola, izgradnju postrojenja i akumulatorskog postrojenja, priključenje na mrežu, eksperimentalan rad, dobivanje dozvola za trajni rad.

Relevantnost za održivost

Ugradnja solarnih elektrana i smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima najvažniji su za održivost.

Za oba je projekta, kako je ranije navedeno, korištenje solarne elektrane u skladu sa 7. ciljem održivog razvoja: cjenovno pristupačna i čista energija, promicanjem upotrebe obnovljivih izvora energije. Nadalje, projektom se može doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova, što je u skladu s 13. ciljem održivog razvoja: **djelovanje u području klime, promicanjem prijelaza na niskougljično gospodarstvo**. Smanjenje potrošnje energije i troškova doprinosi uštedi financijskih sredstava koja se mogu uložiti u druge održive inicijative.

4. Podrška 4. cilju održivog poslovanja:

Poduzimanje aktivnosti za smanjenje emisija CO₂, prvenstveno u područjima gdje se mogu postići brzi i učinkoviti rezultati, na primjer zamjena voznog parka i radnih strojeva (ugradnja kapaciteta za obnovljivu energiju, kao što je gore navedeno, također će doprinijeti ovom cilju).

Djelatnosti ZGH-a koje doprinose emisijama CO₂ mogu se kategorizirati u dva glavna područja:

- Prijevoz/promet i
- potrošnja energije.

Vozni park, uključujući automobile, kamione i radne strojeve, značajno doprinosi emisiji CO₂ iako je više od polovice u skladu s normom EURO 5 za emisije. Zgrade i objekti grupe ZGH također doprinose emisiji CO₂ kroz sustave grijanja, ventilacije i klimatizacije (HVAC), rasvjetu i drugu opremu.

Podružnica / povezano društvo (podaci za 2021.)	Teretna vozila	Auto ljestve	Teški strojevi	Traktori	Moto-cikli	Osobna vozila	Ukupno
Čistoća	314	-	28	7	-	52	401
Vodoopskrba i odvodnja	148	-	26	3	-	63	240
Zagrebačke ceste	125	-	76	-	-	10	211
Zrinjevac	89	8	22	35	2	40	196
Gradska plinara	76	-	1	-	2	52	131
Robni terminali Zagreb	-	-	38	4	-	5	47
Gradska groblja	8	-	3	3	17	14	45
Zagreb parking	24	-	-	6	-	10	40
Ostalo	23	-	-	3	-	58	84
UKUPNO	807	8	194	61	21	304	1.395

ZGH će pratiti ugljični otisak svoje flote izračunom potrošnje goriva, broja prijeđenih kilometara i učinkovitosti potrošnje goriva vozila. ZGH također razmatra korištenje električnih ili hibridnih vozila s ciljem smanjenja emisija za vlastiti i iznajmljeni vozni park.

Što se tiče emisija CO₂ uzrokovanih potrošnjom energije, ZGH će identificirati područja neučinkovitosti te implementirati mjere uštede energije kao što su nadogradnja na učinkovitiju opremu i optimizacija izolacije zgrada.

Općenito, uzimajući u obzir da je ZGH primarno komunalna tvrtka, (a ne značajan potrošač energije ili fosilnih goriva) - strategija je ZGH-a utjecati na ona područja s najvećim utjecajem koja mogu rezultirati brzoj koristi u kratkom razdoblju (kao što je opisano – smanjeni ugljični otisci u upravljanju voznim parkom i ukupnim uštedama energije).

Prema deklariranim ciljevima, Zagrebački holding d.o.o. postavio je sljedeće **ključne strateške ciljeve za smanjenje emisija CO₂**:

- i. **smanjenje ugljičnog otiska voznog parka i**
- ii. **poboljšanje energetske učinkovitosti.**

Nadalje, povećanje udjela obnovljive energije utječe i na razine emisija (zaseban strateški cilj).

EU je postavio za cilj smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55% do 2030. godine u usporedbi s razinom iz 1990. godine. Ovaj je cilj dio Europskog zelenog plana, čiji je cilj učiniti Europu klimatski neutralnom do 2050. godine. Hrvatska se obvezala smanjiti svoje emisije stakleničkih plinova za 55% do 2030. u usporedbi s razinama iz 1990. u sklopu svoje Strategije niskougljičnog razvoja do 2030. s pogledom na 2050. godinu.

Svjetska energetska perspektiva IEA-e daje projekcije za budućnost globalnog energetskog sustava i postavlja različite ciljeve i scenarije za smanjenje emisija CO₂. Konkretno za sektor cestovnog prometa, IEA je postavila ciljeve za udio vozila s motorom s unutarnjim izgaranjem i električnih vozila u globalnoj floti. Prema IEA-inom scenariju za neto nulte emisije do 2050., koji je osmišljen kako bi se uskladio s ciljevima Pariškog sporazuma, cilj je da 60% novih osobnih automobila prodanih u svijetu do 2030. budu električni, a da preostalih

20% budu vozila s motorima s unutarnjim sagorijevanjem. Međutim, budući da će mnoga starija vozila s motorima s unutarnjim sagorijevanjem i dalje biti u uporabi do 2030., predviđa se da će ukupni udio vozila s motorima s unutarnjim sagorijevanjem u globalnoj floti biti oko 80%. Do 2050. IEA predviđa da će 97% voznog parka osobnih automobila morati biti električni kako bi se postigla potrebna smanjenja emisija i ograničilo globalno zatopljenje.

ZGH se usklađuje s ovim širim ciljevima smanjenjem vlastitih emisija stakleničkih plinova i promicanjem usvajanja održivih praksi u svom poslovanju te među svojim kupcima i dionicima. Obnova voznog parka i elektrifikacija pridonose smanjenju intenziteta emisije CO₂ uz 17% udjela u proizvodnji obnovljive energije.

Strateški pristup i mjere za postizanje ciljeva opisanih u točkama i. i ii. gore uključuju sljedeće projekte:

- **Elektrifikacija i obnova voznog parka, uključujući:**
 - *Obnova otprilike 20% postojeće flote radnih i teretnih strojeva u skladu s već ciljanim projektom (dalje opisan kao projekt radnih strojeva).*
 - *Zamjena dijela voznog parka osobnih automobila (uključujući unajmljena vozila) električnim vozilima – plan će se definirati do kraja 2023. godine.*
- **Kao što je već opisano, ZGH će do kraja 2023. godine definirati niz mjera za smanjenje vlastite potrošnje električne energije što je propisano Zakonom o energetske učinkovitosti.**
- **Cilj gore navedenih mjera je smanjenje emisija CO₂ u ZGH Grupi.**

Pojedinosti unapređenja voznog parka i infrastrukture, pametnih mjerenja i povezanih ulaganja opisani su u nastavku:

Projekt: Radni strojevi

Opis Poboljšanjem komunalne infrastrukture (vozila, oprema, strojevi) za podružnice Zrinjevac, Čistoća i Zagrebačke ceste povećala bi se razina učinkovitosti komunalnih usluga i istovremeno smanjio utjecaj starih vozila na okoliš.

Projekt doprinosi smanjenju utjecaja starih vozila na okoliš promicanjem korištenja energetske učinkovitije i ekološki prihvatljivije opreme. **Ovo je u skladu s COR 13: Zaštita klime.**

Projekt: Pametno mjerenje

Opis Inicijativa za pametno mjerenje koja uključuje nadogradnju postojeće mjerne infrastrukture kako bi uključila mjerne uređaje s automatskim očitavanjem i naprednu tehnologiju.

Indikativne aktivnosti uključuju: izbor tehnologije, nabavu mjernih uređaja, uspostavu komunikacijske mreže, nabavu mrežnih uređaja,

uspostavu kontrolnog centra.

Usvajanjem napredne tehnologije za mjerenje potrošnje energije projekt promiče energetske učinkovitost, što je u skladu s UN COR 7: **Pristupačna energija iz čistih izvora**. Posljedično, projekt može doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova omogućavanjem učinkovitijeg praćenja i upravljanja korištenjem energije što je u skladu s COR 13: **Zaštita klime**. Konačno, projekt doprinosi promicanju održive infrastrukture i usvajanju napredne tehnologije koja će rezultirati boljim upravljanjem resursima podržavajući COR 9: **Industrija, inovacije i infrastruktura**.

5. Podrška 5. cilju održivog poslovanja:

Gdje god je to moguće, ZGH će sudjelovati i poticati projekte usmjerene na postizanje ciljeva pristupačnog života, kao što je izgradnja stanova za priuštivi dugoročni najam koji se daju parovima i/ili pojedincima koji ispunjavaju određene socijalne kriterije za takvu potporu.

Projekt naselja Podbrežje uključuje izgradnju kvalitetne i energetske učinkovite (nZEB) višestambene (288 jedinica) zgrade (A11) koja će uvelike doprinijeti povećanju pristupačnog stanovanja u Gradu Zagrebu. Projekt je spreman za realizaciju s već izdanom građevinskom dozvolom.

Projektom je predviđena izgradnja 11 stambeno-poslovnih objekata. Treća faza projekta uključuje izgradnju objekata A1, A2, A7, A8, A9 i A10, čime će se uz četiri već izgrađena objekta i projektiranim objektom A11 zaokružiti cijeli kompleks.

Građevinske parcele za treću fazu projekta ukupne su površine 38.517 m², a preostalih šest objekata ima 130.300 m² bruto građevinske površine, što znači izgradnju 999 stanova i 1416 parkirnih mjesta.

Kako bi se olakšao pješački promet, naselje nema prometnice unutar bloka, samo javne parkovne i pješačke površine. Oko naselja se nalaze prometnice koje omogućavaju pristup podzemnim garažama zgrada. Planira se transformacija željezničke pruge uz naselje u brzi gradski vlak sa stanicom u budućem poslovnom tornju.

Ukratko, prema deklariranim strateškim ciljevima, Zagrebački holding d.o.o. postavio je sljedeće ključne ciljeve programa pristupačnog života:

i. osiguranje više domova za parove i/ili pojedince koji ispunjavaju određene socijalne kriterije.

Vlada Republike Hrvatske provela je dva programa stambenog zbrinjavanja kako bi građanima olakšala pristup pristupačnom stanovanju. Programom Društveno poticane stanogradnje (POS) iz javnih sredstava grade se stambene zgrade koje se prodaju na rate uz povoljnije (subvencionirane) uvjete (npr. niže kamate, duži rok otplate i sl.). Program omogućuje i najam stanova uz mogućnost otkupa. Prednost imaju oni koji ispunjavaju određene kriterije, poput onih koji prvi put kupuju stan i kreditno sposobnih podnositelja zahtjeva. Vlada je dodijelila i subvenciju stambenog kredita za građane mlađe od 45 godina, koja pokriva dio otplate stambenog kredita, a visina subvencije ovisi o lokaciji nekretnine.

Što se tiče EU-a, Europska je komisija postavila za cilj smanjenje broja ljudi u EU-u koji su u opasnosti od siromaštva ili socijalne isključenosti za najmanje 15 milijuna do 2030. godine, uključujući pristupačno i održivo stanovanje za veći broj ljudi. EU je također uspostavio okvir za promicanje pristupačnog stanovanja, poznat kao Europski stup socijalnih prava, koji uključuje mjere za podršku dostupnosti pristupačnog stanovanja za sve.

Slično tome, ZGH-ov program pristupačnog stanovanja može doprinijeti pravednijem i inkluzivnijem društvu smanjenjem troškova stanovanja, povećanjem ekonomske mobilnosti i smanjenjem siromaštva i socijalne isključenosti.

Povećanje cjenovne pristupačnosti stanovanja u Gradu Zagrebu podržava **COR 11: Održivi gradovi i zajednice** promicanjem uključive i održive urbanizacije i smanjenjem stambene

krize. Projektiranjem i izgradnjom zgrade kao zgrade gotovo nulte energije (nZEB) mogle bi se značajno smanjiti potrošnja energije, emisije stakleničkih plinova i operativni troškovi. Ovaj pristup može promicati upotrebu čiste energije i prakse održive gradnje, pridonoseći **COR 7: Pristupačna energija iz čistih izvora.**

Međutim, održivost projekta ovisi o dizajnu i upravljanju zgradom. Korištenje održivih građevinskih materijala, učinkovito korištenje vode, gospodarenje otpadom i obnovljivi izvori energije mogu osigurati da zgrada ima minimalan utjecaj na okoliš. U mjeri u kojoj je to moguće, ZGH će poduzeti korake prema osiguravanju usklađenosti s načelima zelene gradnje.

6. Podrška 6. cilju održivog poslovanja:

Kako bi povećao ukupnu kvalitetu života u Gradu Zagrebu, ZGH će inicirati i/ili upravljati nizom projekata usmjerenih na unapređenje urbanog okoliša, pristupa zdravoj hrani građanima Zagreba, uz istovremeno osiguravanje infrastrukture za podršku lokalnim poljoprivrednim djelatnostima, prehrambenoj i drugoj proizvodnji.

U nastavku su opisane pojedinosti infrastrukturnih ulaganja u povećanje ukupne kvalitete života u Gradu Zagrebu po pojedinim projektima:

Projekt: Logistički i distribucijski centar (LDC) za voće, povrće i prehrambene proizvode

Opis

Izgradnja Logističko distribucijskog centra (LDC) za konsolidaciju višestrukih poslovnih procesa, uključujući povećanje proizvodnje kroz pogon za sortiranje i pakiranje te povećanje kapaciteta zakupa za zainteresirane organizacije.

LDC će imati rashladni prostor i ambijentalni prostor od 27 skladišta. Bit će uključena i zelena tržnica sa 100 rezervacijskih mjesta, te potrebna infrastruktura poput mosnih vaga, sanitarnih čvorova i uredskih prostora.

Procijenjena veličina zemljišta potrebnog za LDC je 200-250 tisuća m², uključujući pristupne ceste i potrebnu infrastrukturu. Potrebna je izrada prethodne studije izvodljivosti.

Relevantnost za održivo poslovanje

Izgradnja Logističko distributivnog centra (LDC) s rashlađenim i ambijentalnim prostorom može imati i pozitivne i negativne utjecaje na održivo poslovanje, ovisno o tome kako je projektiran i kako se njime upravlja.

Međutim, izgradnja i rad velikog objekta kao što je LDC mogao bi također imati negativan utjecaj na okoliš ako nije projektiran u skladu s održivim poslovanjem. Potrošnja energije, kao i infrastruktura potrebna za objekt, mogli bi rezultirati značajnim ugljičnim otiskom. Ispravno gospodarenje otpadom, energetski učinkovit dizajn i održivi izvorni materijali ublažili bi negativne utjecaje na okoliš i bili bi u skladu s održivim poslovanjem.

Konsolidacija višestrukih poslovnih procesa i povećanje učinkovitosti proizvodnje mogu pomoći u smanjenju otpada, potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova povezanih s

transportom i logistikom. Osim toga, zelena tržnica uključena u VDC mogla bi podržati lokalnu i održivu proizvodnju i distribuciju hrane, neizravno pridonoseći **COR 2: Svijet bez gladi** i **COR 12: Održiva potrošnja i proizvodnja**.

Projekt: **Revitalizacija, obnova i izgradnja tržnica grada Zagreba**

Opis Oplemenjivanje javnih gradskih tržnica s više sadržaja u cilju unapređenja kulturnog i gastronomskog turizma. Projekt bi obuhvatio tržnice Dolac, Kvatrić, Utrine, Trnsko, Jarun, Prečko, Sesvete. Opseg radova uključuje uklanjanje konstrukcija i kioska (osim legaliziranih poslovnih objekata) te natkrivanje prostora tržnice. Za Vrapče, Branimirov trg i Trešnjevačku tržnicu predviđeni su novi kompleksi sa sportsko-rekreacijskim i kreativno-edukativnim sadržajima.

Indikativne aktivnosti ovise o lokaciji, ali uključuju: izradu studije izvodljivosti, izradu projektne i tehničke dokumentacije, nabavu izvođača i nadzora, izgradnju i opremu.

Promicanje kulturnog i gastronomskog turizma može podržati lokalni gospodarski razvoj i otvaranje radnih mjesta, neizravno pridonoseći **COR 8: Dostojanstven rad i ekonomski rast** i **COR 11: Održivi gradovi i zajednice** također mogu imati pozitivan utjecaj na održivost promicanjem lokalne i održive proizvodnje i potrošnje hrane, neizravno podržavajući **COR 2: Svijet bez gladi** i **COR 12: Održiva potrošnja i proizvodnja**.

Projekt: **Izgradnja javne garaže**

Opis Rasterećenje uličnih javnih parkirališta u cilju veće sigurnosti svih sudionika u prometu (pješaka, biciklista, vozača). Primarna je lokacija Klaićeva ulica (planirani kapacitet 750-800 parkiranih mjesta), a razmatraju se i druge moguće lokacije.

Indikativne aktivnosti uključuju: izradu studije izvodljivosti, projektno-tehničku dokumentaciju, građevinske radove.

Ovim projektom bi se oslobodili prostori koji su se do sada koristili za parkiranje čime se postiže unapređenje urbanog okoliša i promicanje održivih mogućnosti prijevoza, kao što su hodanje, vožnja biciklom i javni prijevoz, što utječe na smanjenje prometnih gužvi i promidžbu održive mobilnosti, podržavajući **COR 11: Održivi gradovi i zajednice**.

7. Podrška 7. cilju održivog poslovanja:

ZGH će nastaviti graditi, održavati i promicati sve oblike ravnopravnosti, jednakih mogućnosti i inkluzivnosti

Zagrebački holding nastaviti će graditi na postojećim temeljima nulte tolerancije prema bilo kojem obliku diskriminacije. Korporativna kultura ostat će ukorijenjena u načelima jednakosti,

uključivosti i pravednosti. Zagrebački holding nastavit će provoditi i kontinuirano unapređivati pravilnik o radu kojim se definiraju postupci i mjere za očuvanje dostojanstva radnika i zaštitu od diskriminacije. Zagrebački holding i nadalje će biti predan načelima zapošljavanja koja isključuju diskriminaciju i jamče jednak pristup svima.

U sklopu svoje predanosti promicanju različitosti i inkluzije, stvaranju poticajne kulture na radnom mjestu i poticanju društvenog napretka, Zagrebački holding kontinuirano promiče ravnopravnost spolova unutar društva. Društvo trenutačno prepoznaje važnost potencijala za poboljšanje rodne ravnopravnosti te uspostavlja politike jednakih plaća žena i muškaraca te istražuje mogućnosti za poboljšanje ravnoteže. ZGH shvaća da promicanje ravnopravnosti spolova nije samo ispravno, već i povećava produktivnost zaposlenika, privlači i zadržava talente te poboljšava poslovne rezultate.

Prema deklariranom cilju Zagrebački holding d.o.o. postavio je sljedeće **ključne strateške ciljeve za promicanje rodne ravnopravnosti:**

- i. Poboljšanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života za sve zaposlenike**
- ii. Mentorski programi za žene na vodećim položajima.**

U nastavku je navedeno više pozadinskih pojedinosti o upravljanju radnom snagom i ljudskim resursima.

Radna snaga

Grupa ZGH ima ukupno oko 7.126 zaposlenih (na dan 31. prosinca 2022.), od čega 1.777 žena (25%) i 5.349 muškaraca. U kontekstu organizacijskog restrukturiranja i kontinuiranog razvoja ZGH se suočava s problemom pronalaženja odgovarajućeg broja zaposlenika, posebice na operativnijim (manje administrativnim) radnim mjestima. Unatoč tome, postupci regrutacije i zapošljavanja ZGH-a ne razlikuju (i ne fokusiraju se posebno na) niti ženske niti muške kandidate – kako na tehničkim tako i na rukovodećim radnim mjestima.

Grupa ZGH je svjesna važnosti koju žene imaju u upravljanju te neprestano stvara i unapređuje okvir jednakih mogućnosti i jednakih prava napredovanja, bez obzira na spol i na svim razinama upravljanja ZGH-a.

Unatoč tome, Grupa ZGH suočava se s naslijeđenom podjelom na ono što se tradicionalno smatra više muškim ili više ženskim poslovima, posebno na poslovima koji se općenito smatraju više ili manje privlačnima bilo za žene bilo za muškarce. U ovom konkretnom pitanju, Grupa ZGH prepoznaje dva važna elementa: vrstu posla (pri čemu će neki poslovi inherentno biti usmjereni više prema jednom spolu), te dostupnost radne snage na hrvatskom tržištu. Dok ZGH može upravljati (do određene mjere) prvim razlogom, situacija na hrvatskom tržištu rada morat će se riješiti mjerama ublažavanja što predstavlja vanjski čimbenik koji nije pod kontrolom ZGH-a.

Postojeći programi razvoja karijere i osposobljavanja

Na razini Grupe ZGH u 2022. godini programi osposobljavanja i obrazovanja realizirani su za približno jednak broj zaposlenica i zaposlenika. Grupa ZGH konstantno ulaže u razvoj karijera i programe edukacije na svim razinama (operativnoj i menadžerskoj) jednako za zaposlenice i zaposlenike.

Postojeća politika ljudskih resursa (politika jednakih mogućnosti, rodna politika i politika raznolikosti)

Grupa ZGH nudi jednake mogućnosti zapošljavanja i ulaže u razvoj karijere. Radni uvjeti i beneficije definirani su kolektivnim ugovorima za društva članice Grupe ZGH, kao i drugim internim pravilnicima (aktima). Buduće inicijative za zapošljavanje kreiraju se na temelju poslovnih potreba i općenito poslovne strategije ZGH-a. ZGH nudi različite vrste pogodnosti, poput rada od kuće, fleksibilnog radnog vremena, plaćenog izostanka za rođenje djeteta (uključujući i očeve), niz drugih potpora roditeljima itd.

Povijesno gledano, ZGH ima sljedeću strukturu radne snage:

Metrika	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupan broj radnika	7.794	7.809	7.648	7.126
% žena u ukupnom broju radnika	26%	27%	27%	25%
Broj zaposlenih osoba s invaliditetom	234	247	250	221

Poslovi iz osnovne djelatnosti ZGH-a pretežno su fizički poslovi uz očekivano veće sudjelovanje muških djelatnika. Dodatno, na smanjenje udjela žena u ukupnom broju zaposlenih utjecao je i proces restrukturiranja i centralizacije korporativnih funkcija ZGH-a te s tim u vezi i utvrđivanja kolektivnog viška radnika u području administracije, koje poslove su većinom obavljale žene.

EU je predan promicanju ravnopravnosti spolova povećanjem zastupljenosti žena na rukovodećim poslovima. Kako bi se to riješilo, EU je u nedavno usvojenoj Direktivi o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama postavio za cilj do 2026. postizanje najmanje 40% žena na položajima neizvršnih članova odbora u trgovačkim društvima uvrštenim na burzama.

Hrvatska se zalaže za postizanje ravnopravnosti spolova provođenjem različitih politika i programa za rješavanje rodni razlika u različitim sferama života. Hrvatski Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17)) utvrđuje pravni okvir za promicanje ravnopravnosti spolova u Hrvatskoj, a Nacionalni plan za ravnopravnost spolova do 2027. ima za cilj osigurati jednake mogućnosti i tretman za žene i muškarce u svim područjima života. To uključuje promicanje ekonomskog osnaživanja žena i promicanje vodstva i sudjelovanja žena u procesima donošenja odluka.

Strateški pristup i mjere za postizanje ciljeva opisanih u točkama i. i ii. gore uključuju sljedeće inicijative:

- **Poboljšanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života kroz fleksibilno radno vrijeme, roditeljski dopust itd.**
- **Mentorski programi za žene na vodećim pozicijama osmišljeni da pruže smjernice, podršku i osposobljavanje kako bi pomogli ženama da unaprijede svoje karijere i ostvare svoj puni potencijal**
- **Pružanje mogućnosti osposobljavanja i podrške za promicanje različitosti i uključenosti na radnom mjestu**
- **Uspostavljanje politike jednakih plaća za sve zaposlenike.**

Okvir upravljanja

Provedba i praćenje strategije održivog poslovanja

ZGH će nadograditi svoj postojeći okvir za razvoj i uspostavu cjelokupnog upravljanja i strukture procesa održivog poslovanja. Okvir bi trebao osigurati da se ciljevi definirani u strategiji kontinuirano razvijaju i održavaju u ciljanom smjeru.

Za uspješnu provedbu strategije održivog poslovanja važno je uspostaviti praćenje i prikupljanje informacija o temama strategije održivog poslovanja. Time se omogućuje praćenje provedbenih mjera i ostvarenja ciljeva strategije održivog poslovanja te eventualne korektivne mjere kao odgovor na promijenjene okolnosti.

Sustav praćenja trebao bi obuhvatiti sljedeće točke:

- **Mjerenje:** Sustav praćenja treba definirati na koji će se način svaki pokazatelj mjeriti i koji će se alati koristiti za prikupljanje podataka.
- **Izvjешćivanje:** Sustav praćenja trebao bi uspostaviti okvir za izvješćivanje koji opisuje kako će se prikupljeni podaci analizirati, sažeti i prezentirati. Ovaj okvir trebao bi uključivati učestalost i format izvješća, kao i uloge i odgovornosti onih koji su uključeni u izvješćivanje.
- **Usklađivanje:** Sustav praćenja treba uspostaviti mehanizam za poduzimanje mjera na temelju prikupljenih podataka. To može uključivati uspostavljanje pragova ili ciljeva za svaki pokazatelj, osmišljavanje korektivnih radnji za rješavanje svih identificiranih problema i praćenje napretka tijekom vremena.

Ocjena i ponovna procjena održivog poslovanja

Održivo je poslovanje općenito dinamičan koncept koji se razvija. Promjenjivi unutarnji i vanjski čimbenici te poslovni i regulatorni kontekst važni su za ZGH kako bi redovito ocijenio i ponovno procijenio aktivnu strategiju održivog poslovanja.

Proces ocjene kritičan je korak koji omogućuje poduzećima da razmisle o svom napretku prema postizanju svojih ciljeva održivog poslovanja. Praćenjem i analizom rezultata ZGH će nastojati identificirati područja u kojima ispunjavaju ciljeve i područja u kojima se trebaju poboljšati. Ovaj će proces doprinijeti usklađivanju strategije ZGH-a s trenutačnim trendovima i kontinuiranom poboljšanju ukupnog održivog poslovanja.

Nadalje, važno je naglasiti da proces ocjene treba uzeti u obzir relevantnost analize za cjelokupnu strategiju održivog poslovanja. Proces ocjene neće biti usredotočen samo na pojedinačne elemente strategije, već će razmotriti „širu sliku“ održivog poslovanja.

Konačno, ocjena i ponovna procjena trebale bi biti dovoljno česte kako bi strategija održivog poslovanja zadržala relevantnost cijelo vrijeme.

Proceduralni okvir

Zagrebački holding d.o.o. rukovodi se načelima koja uključuju društvenu odgovornost. ZGH prvenstveno pruža usluge od općeg gospodarskog (javnog) interesa koje obavlja po načelima javne službe. Obavljanje ovih djelatnosti regulirano je Zakonom o komunalnom gospodarstvu (komunalne djelatnosti), Zakonom o gospodarenju otpadom, Zakonom o

vodnim uslugama (djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje) i Zakonom o ljekarništvu (ljekarnička djelatnost). Također, energetske djelatnosti distribucije i opskrbe plinom obavljaju se sukladno Zakonu o tržištu plina kao javna usluga, dok su usluge održavanja nerazvrstanih cesta i prikupljanja otpada iz kućanstava zakonski pravno razvrstane u javne usluge. Sve ostale usluge klasificirane su kao tržišne usluge.

Poslovni *modus operandi* Grupe ZGH reguliran je sljedećim okvirima ili internim postupcima:

- Kodeks korporativnog upravljanja društva Zagrebački holding d.o.o. sa smjernicama za Grupu Zagrebački holding,
- Etički kodeks,
- Pravilnik o radu Zagrebačkog holdinga d.o.o.
- Politika zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za Zagrebački holding d.o.o.
- Smjernice za provođenje zelene javne nabave u Zagrebačkom holdingu d.o.o.

U svibnju 2016. godine donesen je Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačkog holdinga d.o.o., koji je definiran s ciljem poboljšanja standarda korporativnog upravljanja, transparentnosti poslovanja, kao i odgovornog upravljanja resursima. Temelji se na OECD-ovim načelima korporativnog upravljanja i ecoDa-inim načelima korporativnog upravljanja za neinkorporirana poduzeća. Njime se uređuju načela javnog objavljivanja i definiraju upravljačka tijela društava ZGH-a.

Etičkim kodeksom utvrđuju se osnovna etička pravila ponašanja svih zaposlenika Zagrebačkog holdinga d.o.o., povezanih društava i ustanova u njegovom vlasništvu, radi uspostavljanja i promicanja temeljnih etičkih vrijednosti u poslovnim odnosima te postupanja u slučaju njihovog kršenja. Zagrebački holding d.o.o. djeluje u javnom interesu, posebno poštujući i razvijajući temeljne vrijednosti kao što su pravednost, poštenje, odgovornost, integritet, kvaliteta usluga, transparentnost, poduzetništvo, timski rad i druge vrijednosti.

Upravljanje zaštitom zdravlja i sigurnošću sastavni je dio procesa upravljanja Zagrebačkim holdingom d.o.o. ZGH se zalaže za razvoj i primjenu učinkovitih sustava, normi i praksi za zaštitu okoliša, zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. ZGH i svi njegovi zaposlenici obvezuju se proaktivnim poslovanjem upravljati i trajno unapređivati sustav upravljanja s ciljem osiguranja sigurnih i zdravih radnih mjesta i aktivnosti. Cilj je omogućiti i održati zdravu i sigurnu radnu okolinu te smanjiti rizik za zaposlenike, dobavljače, posjetitelje i građane na koje mogu utjecati aktivnosti Grupe, a pritom ispuniti očekivanja zaposlenika i ostalih sudionika u pogledu boljih radnih uvjeta i usluga.

Proces i organizacija

Do kraja 2023. ZGH će službeno uspostaviti i kadrovski popuniti organizacijsku jedinicu odgovornu za upravljanje održivim poslovanjem ESG-a (tj. definiranje funkcionalne jedinice unutar Sektora za strategiju i razvoj, imenovanje stručnjaka za ESG). U tom će pogledu ZGH provesti potrebne izmjene u postojećoj sistematizaciji radnih mjesta i drugim korporativnim/zakonskim aktima. Jedinica će preuzeti sljedeće glavne odgovornosti:

- Izvješćivanje o održivom poslovanju u skladu s trenutačno važećim delegiranim i lokalnim normama i propisima EU-a, uključujući okvir EU Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti (CSRD).
- Interno izvješćivanje u vezi s ESG aktivnostima, koje uključuje izračun, praćenje i izvješćivanje o ključnim pokazateljima uspješnosti (KPI). To uključuje odgovornost bez obzira na to koji je zeleni okvir primijenjen za određenu financijsku transakciju (tj. pretpostavljajući i zeleni, društveni okvir i okvir održivog poslovanja i/ili okvir povezan s održivim poslovanjem).
- U tom će pogledu organizacijska jedinica do kraja 2023. godine provesti cjeloviti proces mjerenja emisije CO₂ i definirati ciljeve na razini Grupe ZGH.
- Praćenje i izvješćivanje o ESG podacima na korporativnoj razini, prikupljanje i analiza podataka u vezi s ESG aktivnostima, uključujući koordinaciju aktivnosti u prikupljanju podataka u cijeloj Grupi ZGH i projektni kontroling za ESG elemente.
- Predlaganje promjena u IT sustavu i općenito u procesima povezanim s ESG aktivnostima.
- Priprema i održavanje unutarnjeg proceduralnog okvira koji se odnosi na upravljanje aktivnostima održivog poslovanja (Pravilnik jedinice, aktivnosti financiranja i odgovornosti za izvješćivanje).
- Upravljanje ukupnim aktivnostima povezanim s održivim poslovanjem, predlaganje projekata, mjera i inicijativa održivog poslovanja, ESG elemenata infrastrukturnih i drugih projekata, predlaganje marketinških kampanja itd.
- Upravljanje ESG elementima procesa financiranja i transakcija temeljenih na zelenim okvirima (izdavanje obveznica, zaduživanja, derivatne transakcije i financiranje lokalnih i projekata EU-a).
- Priprema i održavanje detaljnih dokumenata Strategije održivog poslovanja i Okvira održivog poslovanja, kao i svih ostalih ESG elemenata financiranja (npr. informativni materijali u transakciji izdavanja obveznica).
- Godišnja revizija i izmjena dokumenata Strategije održivog poslovanja i Okvira održivog poslovanja.
- Funkcionalna odgovornost za upravljanje fondom riznice i raspodjelu prihoda primljenih od transakcija kojima su financirana sredstva u skladu sa Strategijom održivog poslovanja i Okvirima održivog poslovanja. Operativna odgovornost obično je unutar odjela riznice.
- Nadzor i kontrola izdataka projekta (ponovno, posebno kada je financiranje dobiveno u okviru Strategije održivog poslovanja i Okvira održivog poslovanja), uključujući tamo gdje je relevantno za takav okvir financiranja - kontrolu s ciljem izbjegavanja dvostrukog računanja troškova projekta.

Okvir financiranja

Uzimajući u obzir svoju deklariranu Misiju i prirodu djelatnosti za koje je ZGH odgovoran kao društvo koje pruža različite komunalne usluge - ZGH će nastojati dobiti zeleno označeno financiranje kad god je to opravdano, tretirajući ESG elemente financiranja jednako kao i kriterije vezane uz profitabilnost i troškove. To uključuje:

- transakciju izdavanja obveznica,
- komercijalne zajmove, posebno one za infrastrukturne projekte, koji uključuju bilo kojeg davatelja zajma: poslovne banke, Hrvatsku banku za obnovu i razvoj (HBOR), Europsku banku za obnovu i razvoj (EBRD) ili bilo koju sličnu domaću ili međunarodnu financijsku instituciju.
- U konačnici, derivatne transakcije.
- Također, u računovodstvenom smislu – transakcije mogu uključivati ulaganja u dugotrajnu imovinu ili troškove.

ZGH će nastojati strukturirati svoju potvrdu zelene oznake prvenstveno u skladu sa sljedećim načelima:

- Za obveznice:

načela ICMA-e (International Capital Market Association). To uključuje bilo koji od sljedećih okvira, koji se definiraju od slučaja do slučaja:

- okvir zelenih obveznica,
- okvir društvenih obveznica,
- okvir obveznica za održivo poslovanje te
- okvir za obveznice povezane s održivim poslovanjem.

- Za kredite:

načela LMA (Loan Market Association). To uključuje bilo koji od sljedećih okvira, koji se definiraju od slučaja do slučaja:

- okvir zelenih kredita,
- okvir socijalnog kredita te
- okvir kredita povezan s održivim poslovanjem.

U budućnosti se isto može promijeniti, temeljem čega će ZGH mijenjati svoje aktivne okvire.

Strategiju održivosti Zagrebačkog holdinga 2023 - 2028 donijeli su organi Društva:

Uprava, dana 09. lipnja 2023. godine

Nadzorni odbor, dana 12. lipnja 2023. godine

Skupština Društva, dana 13. lipnja 2023. godine

Ova se Strategija održivosti Zagrebačkog holdinga 2023 – 2028 primjenjuje od dana kada je usvojena od svih organa Društva.

PREDSJEDNIK UPRAVE

Ivan Novaković

ZAGREBAČKI HOLDING
d. o. o. 9
ZAGREB, Ulica grada Vukovara 41